

รายงานการดำเนินกิจกรรมโครงการเยาวชนนักรณรงค์ละครสะท้อนปัญญา

กลุ่มอักษะเชียงใหม่

1. ที่มาของปัญหา

กลุ่มอักษะเชียงใหม่เป็นกลุ่มเยาวชน ในโรงเรียนเชียงใหม่พิทยาคม อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคามตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2555 เป็นการรวมตัวกันจำนวน 10 คน ขึ้นมาเพื่อเฝ้าระวังการใช้สารเคมีในการเกษตรของหมู่บ้านแบก อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม เยาวชนในกลุ่มอยู่ต่างหมู่บ้าน จึงมีมติใช้ชื่ออำเภอเป็นชื่อกลุ่ม ที่กลุ่มเยาวชนเลือกเป้าหมายที่บ้านแบก เพราะเยาวชนพบปัญหาเพื่อนในชั้นเรียนชอบหลับในชั้นเรียนเป็นประจำ และบ่อยครั้งที่ขาดเรียน เมื่อสอบถามพบว่าเพื่อนต้องชวนผู้ปกครองผสมพันธุ์แตงแคนตาลูปในเวลากลางวัน ทุกขั้นตอนในการเพาะปลูกใช้สารเคมี ไม่เฉพาะแตงแคนตาลูปเท่านั้น แตง พริก มะเขือ และอื่นๆ ล้วนใช้สารเคมีทั้งสิ้น ซึ่งการใช้สารเคมีมากเกินไปจนมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และสังคมโลก คือภาวะโลกร้อน จากการเฝ้าระวังปีแรกพบว่าชาวบ้านเองต้องมีส่วนร่วม ดังนั้นกลุ่มเยาวชนจึงสร้างแนวร่วมเป็นเยาวชนที่อยู่ในบ้านแบก เป็นแกนหลักในการเฝ้าระวัง ลดการใช้สารเคมีในการเพาะปลูก

จากการศึกษาข้อมูลและเฝ้าระวังการลดการใช้สารเคมีในการเพาะปลูกเป็นเวลาหนึ่งปีของกลุ่มเยาวชนอักษะเชียงใหม่ พบว่า ผลการตรวจเลือดทั้งหมด 46 คน พบว่าเกษตรกรส่วนมาก เสี่ยง ชาวบ้านทำงานหนักในผสมพันธุ์ที่เกษตรกรต้องทำงานเฉลี่ยวันละ 13 ชั่วโมง ชาวบ้านบางรายหน้ามีดเป็นลมหมดสติขณะทำงาน นอกจากนี้เกษตรกรที่คลุกคลีอยู่กับงานฉีดพ่นสารปราบศัตรูพืชก็มีโอกาสได้รับสารพิษมากกว่าเกษตรกรที่ทำงานอื่น โดยไม่มีอุปกรณ์ป้องกันตัวที่ปลอดภัย และผลการตรวจความอุดมสมบูรณ์ของดิน ดินของเกษตรกรมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ค่าฟอสฟอรัสสูงมาก

ชาวบ้านแบก รู้เข้าใจ ถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมี ในการเกษตร แต่ไม่สามารถเลิกได้เพราะเป็นการเพาะปลูกระบบพันธะสัญญา พฤติกรรมใน ชีวิตประจำวันเปลี่ยนไปคือตื่นสาย นอนดึก ทำให้ไม่มีเวลาดูแลครอบครัวเท่าที่ควร วิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ดีงามของชาวบ้านเริ่มหายไป พันธุ์พืชดั้งเดิม(พื้นเมือง)เริ่มหายไป ชาวบ้านห่วงสุขภาพตนเองน้อยกว่ารายได้

เนื่องจากเป็นวิถีที่ละเอียดอ่อน การละครเพื่อสะท้อนให้เห็นปัญหาด้วยละครเร่ น่าจะเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่สามารถรักษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ดีงามของชาวบ้านได้

2. เป้าหมาย

ชุมชนเรียนรู้วิถีเกษตรอินทรีย์

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 สร้างกลุ่มกลุ่มเยาวชนในชุมชนรู้เข้าใจทักษะการละคร
- 3.2 เพื่อให้กลุ่มเยาวชนรู้ เข้าใจ และเกิดความตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมีในการเกษตร
- 3.3 เพื่อสร้างวิถีเกษตรอินทรีย์ในชุมชน

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 3.1 กลุ่มกลุ่มเยาวชนในชุมชนรู้เข้าใจทักษะการละคร
- 3.2 เยาวชนรู้ เข้าใจ และเกิดความตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมีในการเพาะปลูก
- 3.3 ชุมชนเป็นชุมชนวิถีเกษตรอินทรีย์

5. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ	วันที่ดำเนินการ/ ผู้เข้าร่วม (คน) /ใครบ้าง	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)
1.สร้างกลุ่มกลุ่ม เยาวชนในชุมชนรู้ เข้าใจทักษะการ ละคร	ประชุมเชิงปฏิบัติการทักษะ การละครให้สมาชิกกลุ่ม เยาวชนอักษะเชียงใหม่ - ให้ความรู้เรื่องทักษะการ ละคร - ฝึกทักษะการละคร จาก ปัญหาของชุมชน	วันที่ 1 ธันวาคม 2556 เวลา 08.30-15.30 -กลุ่มแกนนำ จำนวน 5 คน -กลุ่มเยาวชนอักษะเชียง ยีนจำนวน 15 คน	1.กลุ่มแกนนำ จำนวน 5คน ได้ถ่ายทอดทักษะการละคร ให้กลุ่มเยาวชนอักษะเชียงใหม่ 2.กลุ่มเยาวชนอักษะเชียงใหม่ จำนวน 15 คนมีความรู้ความ เข้าใจทักษะการละคร
2.เยาวชนรู้ เข้าใจ และเกิดความ ตระหนักถึง ผลกระทบจากการ ใช้สารเคมีในการ เพาะปลูก	-ทบทวนทักษะการละคร - ร่วมสะท้อนปัญหาของ ชุมชน - คิดบทละคร	วันที่ 21 ธันวาคม 2556 เวลา 08.30-15.30 -กลุ่มแกนนำ จำนวน 5 คน -กลุ่มเยาวชนอักษะเชียง ยีนจำนวน 11 คน	1.กลุ่มแกนนำ5คนและกลุ่ม เยาวชนอักษะเชียงใหม่จำนวน 11 คนร่วมสะท้อนปัญหา ของชุมชนในประเด็นการใช้ สารเคมีมีผลกระทบในด้าน ใด - ด้านสังคมและ วัฒนธรรม -ด้านเศรษฐกิจ -ด้านสุขภาพจิต -ด้านสุขภาพร่างกาย -ด้านสิ่งแวดล้อม 2.กลุ่มแกนนำ5คนและกลุ่ม เยาวชนอักษะเชียงใหม่จำนวน 11 คนได้บทละครในเรื่องวิถี เกษตรอินทรีย์ 3.กลุ่มแกนนำ5คนและกลุ่ม เยาวชนอักษะเชียงใหม่จำนวน 11 คนร่วมฝึกซ้อมละคร

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ	วันที่ดำเนินการ/ ผู้เข้าร่วม (คน) /ใครบ้าง	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)
	- ทบทวนทักษะการละคร - ทบทวนบทละครเรื่องวิถี เกษตรอินทรีย์ - ฝึกซ้อมละครเรื่องวิถี เกษตรอินทรีย์	27 ธันวาคม 2556 13.00-15.30 - แกนนำ จำนวน 5 คน - กลุ่มเยาวชนอักษะเชียงใหม่จำนวน 11 คน	กลุ่มแกนนำ 5 คนและกลุ่ม เยาวชนอักษะเชียงใหม่จำนวน 11 คนร่วมฝึกซ้อมละคร มีทักษะการละครเพิ่มขึ้น
	- ทบทวนทักษะการละคร - ทบทวนบทละครเรื่องวิถี เกษตรอินทรีย์ - ฝึกซ้อมละครเรื่องวิถี เกษตรอินทรีย์	12 มกราคม 2557 09.00-17.30 - แกนนำ จำนวน 5 คน - กลุ่มเยาวชนอักษะเชียงใหม่จำนวน 11 คน	- กลุ่มอักษะเชียงใหม่ได้ บทละคร พร้อมออกเร
	- ออกเร ครั้งที่1 เวลา 12.20 -13.30 ออกเร ที่หน้าสภกรณ์โรงเรียนเชียง ยีนพิทยาคม จำนวน 2 รอบ	13 มกราคม 2557 นักเรียนโรงเรียนเชียงยีน พิทยาคมจำนวน300 คน	- นักเรียนโรงเรียนเชียงยีน พิทยาคมจำนวน 300 คน รู้เข้าใจตระหนักถึงปัญหา ในชุมชน - กลุ่มแกนนำ5คนและกลุ่ม เยาวชนอักษะเชียงใหม่จำนวน 11 นำข้อบกพร่องมาปรับปรุง ฉากจบของละคร
	- ครั้งที่2 เวลา 16.30-19.00ออกเร ที่บ้านแบก จำนวน 3 รอบ	13 มกราคม 2557 ชาวบ้านแบกจำนวน 20 คน	- ชาวบ้านแบกประมาณ 100 คนรู้เข้าใจ ตระหนักถึง ปัญหาในชุมชน
3.3 เพื่อสร้างวิถี เกษตรอินทรีย์ ในชุมชน	- ครั้งที่3 เวลา 08.00-12.00 ที่บ้านแบก	5 กุมภาพันธ์ 2557 - ชาวบ้านแบกจำนวน 20 คน - ผู้ใหญ่บ้านหมู่1,7,8 - เกษตรอำเภอ - นักวิชาการจาก มมส. (ดร.เพชร,ดร.ฤทธิไกร ไชยงามและคณะ - โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพ - ปราชญ์เกษตรอินทรีย์ จากกาฬสินธุ์(เกษตร คลื่นลูกใหม่จาก กาฬสินธุ์)	- ชาวบ้านแบกประมาณ 100 คนรู้เข้าใจ ตระหนักถึง ปัญหาในชุมชน - นักเรียนแกนนำได้พัฒนา ศักยภาพในการเป็นกระบวน กรในวงสนทนา - ได้เปิดประเด็นเกษตร อินทรีย์ในหมู่บ้าน

วิเคราะห์ผลจากการดำเนินโครงการเยาวชนนักการละครสะท้อนปัญหา

ผลผลิตที่ได้

ผลลัพธ์ตามจุดประสงค์

- 1.1 ได้สร้างกลุ่มเยาวชนในชุมชนรู้จักทักษะการละคร
- 1.2 กลุ่มเยาวชนรู้จัก เข้าใจ และเกิดความตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมีในการเกษตร
- 1.3 สร้างวิถีเกษตรอินทรีย์ในชุมชน ได้ในระดับรู้เข้าใจ

ด้านเยาวชน

เยาวชนเครือข่ายในชุมชนได้นำกระบวนการทางละครมาปรับใช้ มาใช้ในการเรียนรู้ปัญหาในชุมชนของตนเอง ได้สะกิดปัญหาของชุมชนให้ผู้ปกครองตระหนักถึงพิษยาฆ่าแมลง ด้วยความละมุดละหม่อม ไม่กร้าวร้าว สังเกตได้จาก “ขณะดูละคร เห็นรอยน้ำตาจากยายๆ ป้าๆ ร้องไห้ และเมื่อเปิดวงเสนา เมื่อเกมถูกพิ่ๆถาม ด้วยความมีโอกาสดูใจ เกมร้องไห้ ยายร้องไห้ ป้าๆ ร้องไห้ตาม หรือแม้แต่ในการฝึกแต่ละครั้งไม่มีเลยที่สมาชิกมาไม่ครบอาจมาช้าก็ได้ยินคำว่า “ขอโทษ ” จากเพื่อนๆ

แสดงให้เห็นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในในตัวเยาวชนเอง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการเรียนแล้วส่วนมากเป็นเด็กที่มีผลการเรียนปานกลาง

ชุมชน ได้มีโอกาสได้พูดคุยถึงสาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมของหมู่บ้านที่เริ่มเปลี่ยนไป จากวงเสนาเช่น

- พ่อแม่ตระหนักแต่ยังคงคิดว่าต้องใช้หนี้และต้องหาเงินส่งลูกเรียน
- ต้องใช้หนี้ ทำอย่างอื่นได้เงินไม่ทันใจ
- คนในชุมชนได้รายได้ขนาดนี้ แล้วทำไมยังเป็นหนี้ ?
- พี่พยาบาลถามว่าที่ว่าส่งลูกเรียนนั้น สถิติพบว่าเรียนจบ ป.ตรีกันน้อยมาก
- คนในชุมชนอายุเกิน 45 ปีก็เริ่มเจ็บป่วย มีคนเป็นมะเร็งตายเยอะ เป็นโรคตับตายก็เยอะ
- รายได้สุทธิ 2 แสนบาทนั้นยังไม่ได้หักค่าสุขภาพและความอบอุ่นในครอบครัว
- คนในชุมชนรู้สึกว่าการเกษตรอินทรีย์ไม่มีตลาด
- คนในชุมชนรู้สึกว่าหากไม่ใช้สารเคมีจะได้ผลผลิตไม่ทันใจ
- คนในชุมชนรู้สึกว่าตนเองรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ดีอยู่แล้วเพราะดูงานมาหลายครั้ง

แสดงให้เห็นว่าเกิด เป็นจุดเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงในชุมชน สังเกตได้จากวงเสนา

น้องตุ้มเกษตรอินทรีย์(น้องตุ้ม+น้องแบงค์ สหมิตรครูจากกาฬสินธุ์)พูดถึงเกษตรอินทรีย์ที่ตนเอง

ทำ เรียกความสนใจของชาวบ้านเป็นอย่างดีเยี่ยม ชาวบ้านต้องการไปดูงานที่ไร่ของน้อง

-ท่านเกษตรอำเภอ พูดเรื่องเกษตรปลอดภัย การใช้สารเคมีมีผลต่อดินอย่างไร ทำให้ชาวบ้านสนใจเกษตรอินทรีย์มากกว่า

สิ่งที่คาดว่าจะได้ผลตามมา คือ เกิดเยาวชนที่เป็นผู้นำในชุมชนที่มีฐานการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน

กลุ่มเยาวชนแกนนำ

- ได้พัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะกระบวนการสื่อสาร

สรุปผลผลิตที่ได้คือ

- ได้ฝึกทักษะการสื่อสาร ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ฝึกทักษะการแก้ปัญหา
- พวกเขาได้เรียนรู้วิถีในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข บนความคิดเห็นต่าง

- ได้ความรู้โดยที่ครูไม่ต้องสอนในชั้นเรียนคนที่เรียนอ่อนหรือเก่งได้เรียนรู้ได้เท่ากัน
- ได้ผู้นำในชุมชนที่กล้าคิด กล้าทำ และมีคุณธรรม

ครูผู้ดูแลโครงการ

ได้กระบวนการละครเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะศตวรรษที่21

ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

- เวลาไม่พอ
- ภาระการเรียนในเนื้อหาของหลักสูตร
- การไม่ยอมรับของสังคมเพื่อน

ผนวก

ภาพกิจกรรม

แกนนำถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทักษะการละคร ให้กับสมาชิกกลุ่มฮักนะเชียงใหม่

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์จากสหมิตรครู

ร่วมสะท้อนปัญหา สู่ ทักษะการละคร "เกษตรวิถีอินทรีย์"

ซ้อมใหญ่ โดยมีพี่ๆ จากมมส. เป็นพี่เลี้ยง

เมื่อแสดงเสร็จ น้อมรับฟังข้อติชม ทักชะที่เราฝึกซ้อมไป ไม่พอ โดยเฉพาะสมาธิไม่นิ่งเลย

พี่ๆ ทบทวนทักษะพื้นฐานการละครให้ใหม่....โหดๆๆๆๆฮาๆๆๆๆๆๆๆ

เรียบร้อย.....พร้อมออกเร่แล้วจ้าาาาาาาาาาาา

ออกเร่ครั้งแรกที่โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม...สองรอบ..ตื่นเต้นมากๆ เหนื่อยมาก ๆ ๆ

ทีวีTPBS ร่วมเผยแพร่สะท้อนปัญหาของชุมชน (ออกรายการออนไลน์อีสานวันที่ 29 มกราคม 2557)

ออกครั้งที่สองที่บ้านแบก...สามรอบ..ทุกคนสบายมาก..ชีวิ๊ๆ

เชิงปริมาณทะเล่

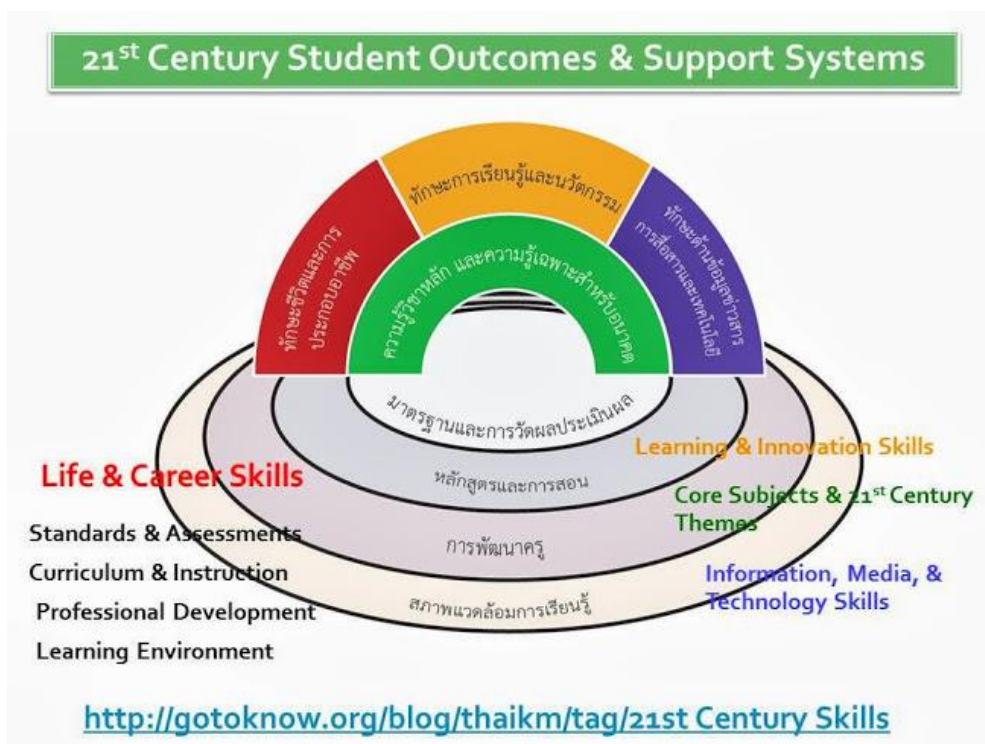

ณ.บ้านนายขุน บ้านริมทุ่ง ประเมินตนเอง(AAR) ด้วยวงพาแลง ดำมักหุง ทอดไข่ แซบๆ

ภายใต้คำถามของท่านประธานแสน ประทับใจอะไร ถ้าจัดครั้งต่อไปจะอย่างไร

ทักษะศตวรรษที่21

ทักษะศตวรรษที่ 21 ได้แก่

1. ความรู้ในวิชาหลักได้แก่

- ภาษาแม่ และภาษาโลก • ศิลปะ • คณิตศาสตร์ • เศรษฐศาสตร์
- วิทยาศาสตร์ • ภูมิศาสตร์ • ประวัติศาสตร์ • รัฐ และความเป็นพลเมืองดี

2. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

- การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) และการแก้ปัญหา (problem solving) ซึ่งหมายถึง การคิดอย่างผู้เชี่ยวชาญ (expert thinking)

- การสื่อสาร (communication) และความร่วมมือ (collaboration) ซึ่งหมายถึง การสื่อสารอย่างซับซ้อน (complex communicating)

- ความริเริ่มสร้างสรรค์ (creativity) และนวัตกรรม (innovation) ซึ่งหมายถึง การประยุกต์ใช้จินตนาการและการประดิษฐ์

3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

- ความรู้ด้านสารสนเทศ
- ความรู้เกี่ยวกับสื่อ
- ความรู้ด้านเทคโนโลยี

4. ทักษะชีวิตและอาชีพ

- ความยืดหยุ่นและปรับตัว
- การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
- ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
- การเป็นผู้สร้างหรือผลิต (productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (accountability)
- ภาวะผู้นำ (responsibility)

ก๊อต : ละครเมืองคามา

ผมคิดว่าสิ่งที่เราไปเข้าร่วมกลุ่มอะไรก็ตาม ก็อยากให้มีความสุขเพราะกลุ่มต่างๆต้องมีเพื่อนๆและต้องมีการนำความรู้ของแต่ละคนนั้นรวมกันให้ได้ผลสรุปออกมาได้ดี ความรู้สึกไม่อยู่เพียงลำพังอีกเพราะมีเพื่อนที่เข้าใจกัน สนุกสนานร่าเริงคิดว่ากลุ่มนี้จะต้องได้ความรู้อีกมากมายแรงบันดาลใจที่ผมเข้ามาในกลุ่มนี้ก็คือว่า เห็นพี่ๆพวกที่แล้ว ทำแล้วมาอบรมก็ผมดู คิดว่าในวันนั้นจะต้องทำหน้าที่เหมือนรุ่นที่แล้ว นี่ก็เป็นจริง ได้อบรมการแสดงละคร ได้เล่นเกมที่ไม่เคยเล่น และก่อนที่จะได้ไปแสดงที่ละครเมืองคามาได้มีดารฝึกซ้อมการแสดงหนักมากและเหนื่อย แล้วก็กลับไปนอนคิดว่าเราจะทำได้หรือเปล่า พอวันต่อมาก็ได้ไปแสดงละครแล้ว “เออละสิจะทำได้ไหม” นั่งสมาธิตลอดทางจนถึงเวทีรู้เลยว่าเราต้องได้แสดงในที่แห่งนี้ สิ่งประทับใจมากที่สุด คือ เราแสดงเต็มที่ที่สุด แล้วเวลาก็ผ่านไปในการแสดงละครครั้งนั้นมีความสุขสนุกสนาน จะนำประสบการณ์ในครั้งนี้และจะนำการแสดงละครของคนอื่นๆนำไปปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจะนำข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับสารเคมีไปบอกพ่อแม่ ว่ามันมีโทษอย่างนี้นะ มันไม่ดีเลยพ่อแม่ ลูกคนไหนก็อยากให้พ่อแม่อยู่กับลูกไปนานๆ ไม่มีลูกคนไหนที่อยากให้พ่อแม่ไม่อยู่กับเรา ในการฝึกซ้อมที่จะไปแสดงละครเมืองคามาถือว่า จัดงานอยู่ในช่วงของพ่อแม่ติดงาน ถ้าพ่อแม่ไม่ติดงานก็อาจเข้ามาชมรับชมด้วย อยากให้พ่อแม่เห็นในการซ้อมละคร การแสดงละคร ว่าออกมาเป็นอย่างไร และขอสรุปว่าในการฝึกซ้อมได้รู้คุณค่าของตัวเองว่าทำไมทำได้ขนาดนี้เลย มีความภาคภูมิใจที่ตนเองทำได้ขนาดนี้และขอบคุณคุณครูที่ทำให้ผมมีวันนี้ ขอขอบคุณครับ ก๊อดไม่อายอีกแล้วครับ

ความรู้สึก : ละครเมืองคามา

แอน พรไพริทธิ์ ทิบบแก้ว

ประสบการณ์ละคร "เมืองคามา" ฮักนะเชียงใหม่(<http://www.gotoknow.org/posts/564346>)

เราก็ได้เข้าร่วมโครงการละครเมืองคามา ตอนแรกรู้สึกกลัวมากเพราะความจริงแล้วอาจจะเป็นคนที่ไม่ค่อยกล้าแสดงออกทางเรื่องการแสดงเท่าไร ก็คิดกังวลว่าพี่เขาจะมาอบรมการเล่นละครเร่ให้เราจะทำได้ไหม เราจะเป็นตัวถ่วงคนอื่นหรือป่าว พอเอาเข้าแล้วจริงๆ ไม่มีอะไรยากเลย การเล่นละครเร่ขอแค่มีความเชื่อในสิ่งที่เราเป็นตัวละครตัวนั้น

สิ่งที่แอนได้จากการได้เข้าร่วมโครงการละครเมืองคามา คือ แอนได้รู้จักตัวเองมากขึ้น ได้มีสมาธิได้อยู่กับตัวเองมากขึ้น เพราะการแสดงละครถ้าไม่มีสมาธิก็จะแสดงออกมาไม่ได้ แล้วเห็นได้ชัดคือ แอนมีความ

กล้าแสดงออกมากขึ้น รู้สึกไม่เหมือนเดิม รู้สึกมั่นใจอะไรมากกว่าเดิม และอีกอย่างคือได้การคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเพราะละครที่เราทำเป็นละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง เราเอาเนื้อหาจากสภาพปัญหาจริง จึงทำให้ต้องคิดว่าเราจะแสดงออกอย่างไรจึงจะทำให้ผู้ที่ไม่รู้เรื่องเข้าใจได้ และละครเพื่อการเปลี่ยนแปลงยังเป็นละครที่ทำให้ผู้ดู ได้รู้และคิดตามไปด้วย และอีกอย่างที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้คือการทำงานเป็นกลุ่ม เราควรมีความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบในหน้าที่ เราเพราะถ้าบางวันหรือบางที่ตัวละครมาไม่ครบเราก็อาจจะเสียเวลาไปบ้าง

สิ่งที่แอนประทับใจมากที่สุดคือการทำละครเพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นการนำเอาปัญหาจริงๆ มาทำ ทำให้เราได้คิดช่วยกันว่าฉากนี้เหมาะไหม สมควรทำอะไร มันเป็นการระดมความคิดและแสดงความคิดเห็น ทำให้เราได้ออกความคิด

สิ่งที่แอนได้จากการทำละครครั้งนี้คือ หนึ่งละครคือทักษะการแสดง ทักษะการพูด และทำให้แอนมีสมาธิมากขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าคิดมากขึ้น และมีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อีกด้วยด้วย และที่สำคัญตอนนี้คือพ่อแอนเริ่มหันมาสนใจเกษตรอินทรีย์แล้ว พ่อไม่ใช้สารเคมีในการฉีดพ่นแปลงผักแต่เอาเชื้อราไตรโคเดอร์มาที่แอนได้มาจากการศึกษาดูงานแทน..แอนปลื้มใจอยู่นะ

ข้อเสียจากการทำละครเร็ว คือ ในบางครั้งทั้งงานที่โรงเรียน ทั้งงานที่บ้าน อาจจะทำให้แอนไม่ค่อยมีเวลาที่จะว่างเลย และทั้งตอนที่เรารู้สึกขี้เกียจก็อยู่ในช่วงสอบด้วย มันเป็นเรื่องที่หนักมากในตอนนั้น จนเพื่อนถามแอนว่า แอนไม่เหนื่อยบ้างหรือ งานเธอเยอะมากเลยนะ แต่แอนก็บอกว่าไม่เหนื่อยหรอก พ่อก็บอกว่า ไปซ้อมแต่ละคร เรื่องเรียนจะเป็นยังไงบ้าง บทละครมันสอบไม่ได้นะ บางครั้งก็ท้อบ้าง แต่ช่วงเวลานั้นก็เป็นช่วงที่หนักมากจริงๆ แต่มันก็ผ่านมาได้ แม้จะงานหนักเพียงไหน ถ้าเราตั้งใจทำอะไรสักอย่างมันก็ไม่มีอะไรเกินความสามารถเราเลย

เมื่อ แอน รับหน้าที่เป็นผู้บันทึก

ดวงดาวที่ไผ่ผืน..ฮักนะเชียงยืน <http://www.gotoknow.org/posts/557015>

วันเสาร์ที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2556 เราในกลุ่มฮักนะเชียงยืนได้มาประชุมกันที่อาศรมพอเพียงเป็นทบทวนโครงการพลิกฟื้นดินและการละครเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปพร้อมๆ กัน ครั้งนี้เป็นการประชุมเพื่อความเข้าใจกันในงาน สรุปคือ เราได้ประธานเป็นเกม ได้ผู้ประสานงานคือแคท แอนเป็นเลขานุการ ป๊อบเป็นฝ่ายการเงิน ส่วนแกนนำหลักเรามี แบงค์ พี่แซม ตัง กิ๊ก ก๊อต ขุน ตึกตา พี่ส้ม พี่ก๊อต พี่เอ็ม ส่วนพี่แสนเป็นที่ปรึกษาของเรา อาจารย์เพ็ญศรีเป็นพี่เลี้ยงของเราค่ะ

ต่อจากนั้นเราได้คุยกันเรื่องการจัดกิจกรรมเราที่จะไปทำละครเร่ในหมู่บ้าน ต่างคนต่างคิด และให้ความคิดเห็น สรุปคือเรื่องแรกเราจะเน้นที่วัฒนธรรม เป็นวัฒนธรรมที่มีอยู่ในหมู่บ้าน จะเป็นการถ่ายทอดเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่เคยมีและหายไป และมีบางวัฒนธรรมที่กลับคืนมาใหม่ จุดขัดแย้งของเรื่องคือมีนายทุนมาลงทุนการปลูกแตงแคนตาลูป ผลทำให้วัฒนธรรมเปลี่ยนไป จบด้วยการให้เวลาในครอบครัวน้อยลง มีการอยู่เป็นครอบครัวเดียวมากขึ้นความสัมพันธ์ในหมู่บ้านน้อยลง ต่างคนต่างใช้ชีวิต ไม่ค่อยมีการมาทำบุญจัดงานต่างๆแบบเดิม อาหารในไร่นาไม่มี หากินตามแบบวิถีชีวิตแบบเดิมได้น้อย มีการซื้ออาหารจากตลาดมากขึ้น นี่เป็นละครเรื่องแรก ส่วนละครเรื่องที่ 2 เราจะไปเน้นที่ชุมชน สัมพันธภาพที่เปลี่ยนไป จุดขัดแย้งคือมีความสัมพันธ์ในชุมชนน้อยมีการพูดคุยเสวนากันน้อยลง ผลที่เกิดขึ้นคือชาวบ้านไม่พูด บ้านมีการกั้นกำแพงสูง มีการป่วยเรื้อรัง ทำงานหนัก มีค่าใช้จ่ายมากขึ้น เรื่องที่ 3 เกี่ยวกับวิถีชีวิตหลังจากที่เป็นแบบนี้เราจะชี้ให้เห็นวิถีชีวิตแบบชัดเจน คือเราจะเอาเรื่องเด็กชายคนหนึ่งที่แบกภาระงานเยอะ ทั้งเรียน ทั้งทำงานช่วยพ่อแม่ ทำให้เป็นจุดตกทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มีการหลับในห้องเรียน มีอาการเบรอะๆ ไม่สดชื่น ไม่ได้กินข้าวร่วมกับครอบครัว จุดไฝ่ฝันคือจะมีเด็กกลุ่มหนึ่งคิดที่จะทำงานหนึ่งขึ้นมา คือการสะท้อนปัญหา การนำปัญหามาแก้ไข โดยเขาได้ทำโครงการ IS เราจะเล่าเรื่องงานกลุ่มอีกนะ เป็นอันจบละครเร่ของเรา 3 เรื่อง สรุปคือ ละครเร่ของกลุ่มฮักนะเชียงยืนมี 3 เรื่อง คือวัฒนธรรม ประเพณี ,สัมพันธภาพในครอบครัวและชุมชน และวิถีชีวิตของคนในชุมชนและเด็กที่จะต้องช่วยผู้ปกครองในการทำงาน

แล้วต่อมาเราได้คุยกันหนังสือเรื่องลูกฉันทายไหน เป็นหนังสือที่อาจจะทำโดยการนำละครเร่มาตัดต่อเป็นหนังสือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระแม่ธรณีที่มีลูกเป็นสิ่งมีชีวิตเล็กๆในดิน เริ่มแรกจะเล่าเรื่องถึงลูกกับแม่ แม่ธรณีรักลูกมาก แล้ววันหนึ่งมีคนมาลักพาตัวลูกไปจากแม่ นั่นคือสารเคมีที่มาจากการทำการเกษตร แม่ธรณีเสียใจมากที่ลูกหายไป แล้วออกตามหาลูกตลอด สารเคมีนำลูกไปให้นายทุน แล้วก็มีกลุ่มเยาวชนกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มฮักนะเชียงยืนของเราเป็นผู้พิทักษ์ที่จะนำลูกมาคืนให้แม่ธรณี แล้วจะเป็นการเล่าถึงการทำงานของเรากลุ่มฮักนะเชียงยืน กับโครงการลดมลพิษพื้นชีวิตดิน

ที่แสนของเรารับหน้าที่เขียนบท เราจะซ้อมละครทุกกันวันศุกร์ เราจะซ้อมละครเรื่องแรกคือเรื่องวัฒนธรรมและประเพณี

การเริ่มงานต่อไปของกลุ่มฮักนะเชียงยืนคือ การไปศึกษาดูงานที่กรมพัฒนาที่ดินเขต 5 ขอนแก่น เรื่องการตรวจวัดชั้นของดิน การตรวจสิ่งมีชีวิตในดิน การวัดคุณภาพของดิน เราคาดว่าจะไปกันในวันที่ 26 ธันวาคม แต่จะมีการติดต่อประสานงานกันก่อน อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสถานการณ์

“เดินไปเกิดคนกล้า เดินไปหาความฝันของเธอ ฝันให้ยิ่งใหญ่เธอก้าวเดินไปตามที่ใจต้องการ เกิดเป็นคนแล้วอย่าไปกลัวความพ่ายแพ้ นั่นคือพลัง เมื่อวันวานแม่จะสิ้นหวังวันพรุ่งนี้นั้นรอเธออยู่...กล้าไหมถามใจเธอเอง สุขทุกอยู่ที่เธอเอง ชีวิตนี้เป็นของเธอเอง ก้าวเดินไปตามที่ใจต้องการ (ร้องเพลงนิดๆ)”แอน..^^

แสน : ผู้เขียนบทยอดเยี่ยม : เกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง

ค่ายละครสะท้อนปัญญา <http://www.gotoknow.org/posts/558582>

เมื่อเดินมาในระยะเริ่มต้น ก็เดินมาพบพานกับทุนที่สำคัญ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญ ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของฮักนะเชียงยืนรุ่น ๒ โดยเป็นค่าย "ละครเร่" ที่สะท้อนมุมมองให้ชาวบ้านเห็น ให้ชาวบ้านได้เข้าใจผ่านการแสดงละครเป็นกลุ่มซึ่งเมื่อวันที่ 22 - 24 พฤศจิกายน 2556 ที่ผ่านมามีฮักนะเชียงยืนได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการเยาวชนนักการละครสะท้อนปัญญา ที่เป็นค่ายการพัฒนาโดยการละคร ซึ่งการละครนี้เป็นกระบวนการกลุ่มที่เน้นการสื่อสารโดยตรงกับชุมชนกับผู้อื่นให้ได้เข้าใจโดยสร้างความสนใจให้ผู้ดูให้ คล้อยตามแล้วย้อนมองตนเอง... "ละครเร่เป็นสิ่งที่ยากแต่สนุก" ความยากของละครเร่ นั้น คือ การทำงานเป็น ทีมที่ต้องสื่อสารให้เข้าใจด้วยการเห็นภาพเพราะการที่เราจะสามารถจดจำได้ร่วมกันนั้นต้องเห็นภาพก่อนจะให้ สามารถจดจำได้ง่าย หรือ "จินตนาการสำคัญกว่าความรู้" นั่นเอง จากกระบวนการต่าง ๆ นานาได้ถูก ถ่ายทอดผ่านเครื่องมือและมีพี่คอยส่งเสริมอยู่ตลอดเวลาทำให้สามารถเข้าถึงละครอย่างเข้าใจได้ง่ายขึ้น ละคร

เราเป็นละครที่สะท้อนให้ผู้คนเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของทุกคน จากการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้มีเป้าหมายกับตนเอง คือ การนำทักษะของละครเร่มาพัฒนางานของฮักกะเซียงยืนต่อไป แต่ต้องมาปรับใช้ตามความเหมาะสมที่ได้จากการคิดใคร่ครวญเป็นอย่างดีด้วยกระบวนการกลุ่มอีกครั้ง...

กิจกรรมแรกๆที่เข้ามาเป็นการทดสอบจินตนาการโดยกิจกรรมที่เรียกว่า "ทำใหญ่" เป็นการเดินทางจังหวะเสียงแล้วหยุดเป็นท่วงท่าแล้วหยุดนิ่งที่เป็นการเน้นประกายความคิดและจินตนาการให้เกิดภายในตัวทุกคนโดยทุกคนมีความคิดอย่างอิสระที่จะเป็นสิ่งที่ได้ได้ตามประเภทของสิ่งนั้นจากคำสั่งเสียง แล้วทุกคนมีความเป็นตัวของตัวเองที่จะถ่ายทอดทำยานั้นออกไปสู่ภายนอกให้ผู้อื่นได้เข้าใจ ซึ่งเป็นการเน้นย้ำจินตนาการที่ต้องมีในละคร...จากกิจกรรมนี้สิ่งที่ได้เรียนรู้ คือ จินตนาการเป็นสิ่งที่สามารถทำให้เกิดภาพให้ผู้อื่นได้เข้าใจที่ถูกถ่ายทอดจากภายในออกมาสู่ภายนอก...

กิจกรรมต่อมาเปรียบเหมือนการสร้างความสำเร็จให้กับนักการละครฝึกหัดทุกคนที่ต้องมีความเชื่อซึ่งความเชื่อนี้เองเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของการแสดงละครเพราะหากเราไม่เชื่อในบทบาทที่เราถ่ายทอดไปแล้วนั้นย่อมส่งผลให้ผู้ชมย่อมไม่สามารถเข้าถึงและไม่เชื่อเช่นเดียวกัน "การที่เราจะถ่ายทอดให้ผู้ชมได้นั้นไปกับเรา เราต้องอินกับสิ่งนั้นๆก่อน" ซึ่งการที่เราจะ "อิน" ได้นั้นเราต้องมีความเชื่อเป็นหลักสำคัญ..การที่เราจะมีความเชื่อได้ดีที่สุด คือ ความเชื่อนั้นได้ถูกส่งสมมาจากประสบการณ์ของเราเอง หรือ เราเคยผ่านเรื่องนั้นๆมาก่อนทำให้เรารับรู้ได้ว่า ความรู้สึกเช่นนั้นเป็นอย่างไร ที่อยู่ในฉากละครนี้เป็นบริบทที่คล้ายๆกัน ทำให้เราถ่ายทอดเรื่องนั้นออกมาอย่าง "อิน" หรือเราสามารถเชื่อได้ง่ายเพราะเราเห็นภาพนั้นมาจากภายในตัวตน ความเชื่อจึงเป็นสิ่งสำคัญมากในการแสดงละคร ซึ่งกิจกรรมนี้ชื่อว่า "ดินน้ำมัน" โดยเป็นก้อนอากาศให้ทุกคนเชื่อว่าดินน้ำมันที่เป็นก้อนอากาศนี้เป็นดินน้ำมันจริงๆแล้วสามารถปั้นแล้วเล่นกับสิ่งนั้นได้โดยที่เราจะปั้นอะไรก็ได้แต่สื่อเป็นท่าทางหรือ อวัจนภาษา ให้คนเห็นแล้วคนเข้าใจในสิ่งที่เราปั้นโดยไม่มีการสื่อสารด้วยการพูดใดใด จึงเป็นภาษากายในการสื่อสาร...จากกิจกรรมนี้สิ่งที่ได้เรียนรู้ คือ ความเชื่อเมื่อเรามีความเชื่อแล้วเราแสดงความเชื่อนั้นออกมาจะทำให้ผู้รับสารรู้สึกเข้าถึงหรือรู้สึกอินร่วมกับตัวละครด้วย..

สมาธิเป็นสิ่งสำคัญของการสื่อสารออกไปให้ผู้ชมได้เข้าใจ ซึ่งนอกจากที่เราจะสื่อสารกับตนเอง แล้วอยู่ในบทบาทของตนเองแล้ว เรายังต้องสื่อสารให้คนอื่นได้เข้าใจอย่างมีสมาธิ ซึ่งกิจกรรมนี้ชื่อว่า “มองตา” เป็นการรวบรวมสมาธิของการเล่นละครโดยการจับคู่แล้วมองตา เมื่อได้ตาเพื่อนได้สัักพักจะรู้สึกช้า เมื่อรู้สึกช้าครั้งใดให้คนนั้นหลับตาลงแล้วรวบรวมสมาธิใหม่ แล้วพยายามอ่านสายตาเพื่อนให้ได้ว่าตอนนี้เพื่อนอยากจะทำให้เรารับรู้อะไร แล้วในขณะเดียวกันเราต้องสื่อสารด้วยสายตาส่งไปให้เพื่อนได้เข้าใจว่าเรากำลังสื่ออะไร ซึ่งอาจยากในขั้นเริ่มต้น กว่าจะทำให้ตนเองไม่ช้า กว่าจะทำให้ตนเองมีสมาธิ และ กว่าจะทำให้ตนเองคาดเดาสายตาเพื่อนออกนั้น “ยากมาก” จากกิจกรรมนี้สิ่งที่รับ คือ สมาธิของการเล่นละคร โดยการเล่นละครนั้นสมาธิเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้เราจดจ้องที่บทบาทที่เราที่ได้รับ แล้วต้องสื่อสารทางภาษาตาให้คนอื่นได้เข้าใจ ซึ่งยังต้องฝึกหัดอีกมากเพื่อความเข้าถึงการสื่อสารด้วยตามากยิ่งขึ้น

การสร้างละครเร่ผู้เล่นจะต้องมีสิ่งที่อยู่ภายใน ดังนี้

1. จินตนาการ – เป็นความคิดที่ออกมาจากภายในที่สร้างสรรค์มีประโยชน์ต่อการละคร คือ การใช้ความคิด ใช้จินตนาการ ในการจดจำและการมองเห็นภาพของละครจะทำให้สามารถถ่ายทอดละครออกมาอย่างเข้าถึงละครมากยิ่งขึ้น

2.ความเชื่อ – เป็นสิ่งสำคัญของการละครเร่ ที่ต้องอาศัยความเชื่อ เพราะถ้าผู้แสดงมีความเชื่อมั่นในบทบาทนั้นๆของตัวละครจะสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ การที่เราจะถ่ายทอดจากความเชื่อได้ออกมาอย่างเข้าใจ เราต้องรู้สึก หรือเคยรู้สึกอย่างที่ว่าละครนั้นเป็นมาก่อนจะทำให้เราเข้าถึงตัวละครได้เปรียบจุดตัวตนที่แท้จริง

3.สมาธิ – เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราจดจ่ออยู่ในบทบาทที่ตนเองได้รับโดยหลุดน้อยที่สุด สมาธิจึงต้องฝึกอยู่เป็นประจำ ยิ่งฝึกมากยิ่งสามารถจดจ่อกับบทได้มาก

จินตนาการ ความเชื่อ และสมาธิ เป็นสิ่งที่ถือว่าไม่่ง่ายสำหรับนักแสดงฝึกหัดที่ต้องฝึกอยู่เป็นประจำจะทำให้สามารถเข้าถึงบทละครนั้นๆได้มากเท่านั้น ในการเร่ละคร สิ่งแรกๆที่ต้องมี คือ ความคิดและจินตนาการ แล้วจะทำให้เราเชื่อความคิดและจินตนาการนั้นๆแล้วเมื่อได้จินตนาการได้เชื่อในสิ่งนั้นๆเราจะถ่ายทอดออกมาอย่างมีสมาธิ ได้เปรียบจุดตัวตนที่แท้จริง

จากกระบวนการต่าง ๆ นานาของละครเร่ นำมารวมกันเป็นละครหนึ่งเรื่อง การที่เราจะถ่ายทอดให้ผู้รับสารรู้สึกอินได้เราจำต้องอินก่อน แต่การ “อิน” นี้น่ายากมากจำต้องมีเครื่องมือต่างๆเข้าช่วย การเล่นละครไม่ใช่เพียงเล่นแล้วเสร็จไป แต่แก่นกระบวนการของละครจริงๆเป็นวงจรที่ไม่มีวันสิ้นสุด คือ การสร้างบท ซ้อม ชัดเกลา แสดง การประเมิน และการปรับปรุง วงเวียนอยู่เช่นนี้กลายเป็นวงจรของกระบวนการทางละคร ขึ้นมาที่เปรียบเหมือนกับหลักคิดของ “วงจรเดมิ่ง” หรือ PDCA สิ่งที่นักแสดงจำต้องยอมรับแล้วนำไปปรับใช้ อยู่ตลอดเวลา คือ คำแนะนำแล้วนำคำแนะนำนั้นไปปรับปรุงตามศักยภาพ

องค์ประกอบละครเร่มีอยู่ 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ บท แสดง และการกำกับ ซึ่งสิ่งที่ยากที่สุด คือ การแสดงที่จะสื่อออกมาให้ผู้รับสารได้เข้าใจจากการชมภายนอกสะท้อนเข้ามาสู่ภายใน ซึ่งจากได้เข้าร่วมโครงการนี้ทัศนคติของข้าพเจ้าได้ชัดเจนขึ้นในการทำละครเพื่อสะท้อนปัญหาโดยเป็นประสาธาละครอยู่บนความเชื่อ และวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้านจะทำให้ชาวบ้านรู้สึกเข้าถึงสิ่งที่อยากจะสื่อและมีความรู้สึกมีส่วนร่วมในทิศทางของการแสดง ได้ส่งเคราะห์ออกมาเป็นวงจรการแสดงละครที่น่ามีคุณภาพโดยเน้นหลักที่การสื่อด้วยภาพ เปลี่ยนจากตัวจรุดเด่น เน้น Eye contact Act จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ เปล่งออกมาสู่โปรเจกเสียง โดยเทียบเคียงความเป็นจริง สิ่งสำคัญคือความเชื่อ ตัวจางเจือเป็นลูกเล่น ที่เป็นคีย์เวิร์ดสำคัญของการเล่นละครให้มีคุณภาพและสามารถเข้าถึงผู้รับสารได้ง่าย

สื่อด้วยภาพ – เป็นการเน้นการใช้ร่างกายหรืออวัจนภาษาที่สามารถทำให้ผู้รับสารสามารถรับรู้ได้ง่ายและเข้าใจมากกว่าประโยคคำพูดหลายๆคำ แล้วยังสามารถสะท้อนภาพของปัญหาออกมาได้อย่างชัดเจน

โดยการสื่อด้วยภาพนี้เป็นการใช้การจัดบล็อกของผู้แสดงให้มีความ smooth ในภาพมากยิ่งขึ้นรวมทั้งการจัดฉากและการแสดงให้เห็นภาพที่เป็นรูปธรรม

เปลี่ยนฉากด้วยจุดเด่น – การเปลี่ยนฉากด้วยจุดเด่นนี้เปรียบเหมือนการใช้วิธีการเปลี่ยนฉากที่แบบเนียนโดยไม่ต้องใช้คำพูดหรือการปรบมือ เช่นการใช้ฉากเดิมมาเปลี่ยนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจนสามารถเปลี่ยนฉากได้ การเปลี่ยนฉากด้วยเพลง ด้วยการหมุน ด้วยกิริยาอาการ ด้วยการพูดย้ำเตือน ด้วยการเลียนแบบเสียงสิ่งรอบข้าง เป็นต้น

เน้นEye contact – เป็นการสื่อสารด้วยสายตาเป็นการสื่อสารที่สามารถสื่อให้ผู้รับสารได้เข้าใจ และสามารถรู้สึกถึงอารมณ์ของตัวละครได้เป็นอย่างดี โดยเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ของผู้แสดงออกมาทางสายตาแล้วสื่อสารออกไปทางสายตา

ACT จากสิ่งที่ได้เรียนรู้- การแสดงจากประสบการณ์และความรู้สึกที่ผู้แสดงเคยประสบกับเหตุการณ์และความรู้สึกนั้นๆมาก่อนแล้วในบทละครอาจตกอยู่ในวงค์เดียวกัน จะทำให้ผู้แสดงสามารถดึงอารมณ์ออกมาได้ง่าย และแสดงกิริยาอาการนั้นๆออกมาได้ง่ายเพราะผ่านการเห็นภาพมาจากภายใน

เปล่งออกมาสู่โปรเจคเสียง – การใช้เสียงในระดับที่เหมาะสมต่อการแสดงแล้วต้องอาศัยของเสียงในการแสดง เพราะการแสดงจริงไม่มีเครื่องช่วยขยายเสียงผู้แสดงต้องใช้ร่างกายของตน เสียงที่เปล่งออกมานั้นเป็นเสียงที่ออกมาจากท้องซึ่งจะเสียงดังหนักแน่นและผู้รับสารได้ยินชัดเจน (ไม่ใช่การตะคอก)โดยเทียบเคียงความเป็นจริง – การเทียบเคียงความเป็นจริงเป็นการสมมติว่าตัวละครนี้เปรียบเหมือนอะไร เหตุการณ์นี้เปรียบเหมือนสิ่งใดใด จะสามารถทำให้เราเข้าใจในบทบาทได้ง่ายแล้วสื่อออกไปตามสารที่ผู้ส่งสารอยากจะสื่อสาร เช่น คนนี้เปรียบเหมือนบุคคลใด เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเหมือนกับเรื่องราวใด ๆ แล้วยังเป็นเครื่องมือการคิดที่ยืดหยุ่นเราอยู่ตลอดเวลาไม่ให้เราหลุดประเด็น

สิ่งสำคัญอิงความเชื่อ – ความเชื่อเป็นสิ่งสำคัญของนักแสดง โดยที่แค่เพียงนักแสดงมีความเชื่อจะสามารถแสดงออกไปอย่างเชื่อมั่นแล้วจะส่งผลให้ผู้ชมเชื่อตาม ความเชื่อนี้ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับตัวละครดังกล่าวจะสามารถดึงอารมณ์ออกมาได้ง่ายเพราะได้มองเห็นภาพนั้นมาก่อน ความเชื่อเป็นหลักสำคัญในการแสดงละครถ้าขาดความเชื่อไปแล้วนั้นผู้รับสารจะสามารถเข้าถึงละครได้ยาก

ตัวจางเจือเป็นลูกเล่น – ลูกเล่นในการแสดงถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยนักแสดงให้สื่อสารออกมาได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น อาทิ พูดพร้อมกัน พูดซ้ำ จังหวะ slow/speed เป็นต้น ที่จะคอยเสริมละครเราให้มีจุดสนใจแล้วดึงดูดผู้ชมเข้ามาชมได้มากยิ่งขึ้น และลูกเล่นนี้ยังรวมไปถึง ภาษา และ วัฒนธรรม ที่ใช้เพื่อเน้นการเข้าถึงชาวบ้านเป็นหลักสำคัญ

ปัญญา

ปัญญา

การสร้างละครในชุมชน

การทำละครในชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งที่ถือว่ามีความงามยากพอสมควรที่จะสื่อสารกับชาวบ้านได้อย่างเข้าใจ เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้สูงวัย และวันรุ่น และเด็ก ซึ่งทั้งสามช่วงอายุนี้นสนใจละครที่ไม่เหมือนกัน

วัยเด็กจะสนใจการตุนและหนังซูเปอร์ฮีโร่ต่างๆเป็นส่วนใหญ่ วัยรุ่นจะสนใจหนังรักๆ ซึ้งๆ และละครตอนดึก เป็นส่วนใหญ่ ส่วนวัยผู้ใหญ่หรือวัยผู้สูงวัยจะมักไม่ค่อยดูละครเพราะอยู่ในวัยทำงานหรือไม่ดูเลย ทั้งสามช่วงวัยมีความต่างกันออกไปแล้วสามารถเข้าถึงละครที่ต่างกันออกไปแต่ถ้าเราสะท้อนวิถีชีวิตที่ทั้งสามวัยดำรงอยู่ในชุมชนเดียวกันจะสามารถช่วยให้เข้าถึงได้ การสะท้อนวิถีชีวิต สะท้อนวัฒนธรรม สะท้อนความเชื่อที่เขาทั้งสามช่วงอายุรู้ดีว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งถ้าเรานำประเด็นเหล่านี้มาเป็นหัวข้อในการเล่นละครเร่ จะทำให้เขามีความสนใจมากขึ้นที่อยากจะมาชมการแสดงของเรา

ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนนี้

การสร้างละครบนฐานความเชื่อของชาวบ้านจึงเป็นทุนที่สำคัญที่จะช่วยให้สามารถเข้าถึงชาวบ้านได้ และชาวบ้านทั้งสามช่วงวัยมีความเข้าใจในวิถีนั้นๆ... สิ่งใกล้ตัวๆสามารถเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะคอยดึงดูดให้ชาวบ้านได้รู้สึกว่าได้เข้าไปมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสิ่งที่เบียดอยู่ในทุกๆวัน วิถีชีวิต อาชีพ วัฒนธรรม ซึ่งสามารถปรับตามความเหมาะสม ได้ตามทัศนะของเราทุกคน อีกนะเชียงยืนยังต้องฝึกทักษะการละครอีกมาก... จากที่แกนนำได้อบรมมานี้ จำต้องมีการถ่ายทอดสู่น้องๆอีกนะเชียงยืน ณ ภาครวมพอเพียง

ละครเร่เรื่อง "วิถีอินทรี" <http://www.gotoknow.org/posts/559178>

ออกเร่ สู่สังคม

อีกนะเชียงยืนได้มีการพูดคุยกันอย่างต่อเนื่องในสิ่งที่ได้ทำ ละครเร่ เป็นอีกส่วนหนึ่งในแผนงาน เป็นส่วนแรกที่จะดำเนินงาน โดยที่อีกนะเชียงยืนนำละครเร่เข้ามาเป็นเครื่องมือสื่อสารให้กับชาวบ้านได้มองดูตนเอง ที่ผ่านการมองดูละคร โดยที่ละครจะเน้นย้ำไปที่วิถีชีวิตเดิมที่เปลี่ยนแปลงไปของชาวบ้าน ด้วยนักแสดงที่สำคัญคือ เป็นลูกหลานในชุมชน ทำให้เป็นทุนอีกทุนหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ชาวบ้านได้เข้าถึงละครที่แสดงโดยลูกหลานได้มากยิ่งขึ้น ละครเร่เรื่องวิถีอินทรีสื่อสารผ่านการซ้อม การวิจารณ์ มาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อผ่านกระบวนการเหล่านั้นมาแล้วก็ถึงคราวต้อง แสดงจริง ลงโรงเรียนจริงลงชุมชนจริง ซึ่งละครนี้เด็กก็ช่วยกันคิดเอง เด็กช่วยกันทำเอง โดยมีพี่ๆจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมาชี้แนะให้ มีครูจากทางโรงเรียนมาชี้แนะให้ มีพี่เลี้ยงที่ฝึกหัดชี้แนะให้ แล้วเขายังมีการชี้แนะตนเองในสิ่งที่เขาได้ทำอยู่ สมาชิกการละครเร่ของกลุ่มเยาวชนอีกนะเชียงยืนมีทั้งหมด 11 คน ที่เป็นนักแสดง พี่ใหญ่จากรุ่นที่แล้วหนึ่งคนแล้วที่เหลือเป็นน้องๆในชุมชน "มีพี่เข้ามาช่วย มีพี่ลงมาช่วยทำให้สามารถแรกพล้งจากน้องๆได้มากมายทีเดียว"

ละครเร่เรื่องวิถีอินทรีนั้นมีประเด็นที่สำคัญ คือ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปกับชุมชนของเราเอง โดยที่ในช่วงแรกๆนั้นเน้นไปที่วิถีเดิม ประเพณี การทำมาหากิน ต่อมาเป็นสิ่งที่เข้ามา ที่เป็นบริษัทเข้ามาหาชาวบ้าน ต่อมาเป็นชาวบ้านใช้ผลิตภัณฑ์ของทางบริษัท แล้วต่อมาก็เกิดผลเสียเกิดขึ้นกับสุขภาพ แต่ชาวบ้านก็นึกขึ้นได้ว่า เรา

ยังมีปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอยู่ โดยที่เราไม่จำเป็นต้องพึ่งเคมีไปตลอด ละครผ่านการซ้อม การขัดเกลา ซึ่งเป็นวิธีทางเดียวที่จะทำให้ละครเร่เรื่องนี้ออกมาอย่างเหมาะสมมากที่สุด ในช่วงเวลาที่ทำกำรซ้อมนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นที่พบซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคด่านแรก คือ สมาธิ ความเชื่อ จินตนาการ ซึ่งทั้งสามสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะให้ผู้ชมได้เข้าถึง เมื่อซ้อมไปได้สักพัก เพื่อนคนหนึ่งมารับบทที่ตลกก็เล่นให้ตลกเพื่อนที่อยู่ในบทยื่นๆก็หัวเราะออกมา เป็นก็ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาของคนทีเล่นละคร แต่เมื่อได้ซ้อมไปสักหลายรอบแล้วนั้นเสียงหัวเราะจากผู้แสดงเองก็เริ่มหมดไป ทำให้เห็นอย่างชัดขึ้นว่า นักแสดงเราเริ่มมีสมาธิมากยิ่งขึ้น จินตนาการเป็นสิ่งที่ซ้อมกันในระยะแรกนั้น ผู้แสดงเองยังทำท่าเล็กๆอยู่ที่ฉากหนึ่งที่เป็นกำรฟ้อนขบวนแห่ ซึ่งถ้าฟ้อนมีท่าทางเล็กๆ จะทำให้ผู้ชมเองดูไม่ออกว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ จึงจำต้องมีท่าใหญ่มีจินตนาการของผู้แสดงเอง จึงต้องซ้อม ๑ ๑ แล้วอีกสิ่งหนึ่งที่ฝึกกันยากมาก คือ ความเชื่อ ที่นักแสดงจะต้องเชื่อว่าสิ่งนั้นมีอยู่จริงที่ถึงแม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นเพียงอากาศที่อยู่ในกำมือ ฉากหนึ่งมีการจับปลาในหนอง โดยที่ผู้แสดงเองจะต้องเชื่อจริงๆว่าสิ่งที่เรากำลังจับอยู่นั้นเป็นปลาจริงๆ ปลาเดินได้จริงๆ เราอยู่กลางน้ำ มีโคลนในหนองน้ำจริงๆ แล้วก็มีฉากหนึ่งที่ผู้แสดงเป็นต้นไม้ ที่ต้องเชื่อว่าเรานี้เองในตอนนี้เป็นต้นไม้จริงๆ ต้นไม้มีลำต้นที่แข็งแรงแต่ใบถูกลมพัดตลอดเวลา มีเสียงลมที่กระทบกับใบไม้ทำให้เกิดเสียง "พู่ๆ" ซึ่งในตอนซ้อมกันในระยะแรกๆนั้น สมาธิ ความเชื่อ จินตนาการ เป็นประตูด่านสำคัญที่ต้องเดินเข้าไปให้ได้ แต่การที่จะเดินได้นั้นต้องผ่านการซ้อม การเรียกสมาธิ ซ้อมออกมาจากความรู้สึกจากภายใน ซึ่งในการซ้อมของฮักนะเชียงยืนนั้นเป็นการซ้อมที่หลายครั้งที่ต้องปรับเพื่อความเหมาะสมตลอดเวลา ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาของการละครเร่ที่ต้องมีการปรับเพื่อความเหมาะสม

ออกเร่สู่สังคมครั้งแรกนั้น เรในโรงเรียนซึ่งใช้เวลาในตอนเที่ยงวันของโรงเรียน โดยการเร่ในโรงเรียนในครั้งนี้ ได้ยินเสียงเด็กบอกว่า "รู้สึกตื่นเต้น" ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดา ของการขึ้นเวทีครั้งแรก เมื่อมาถึงเวลาที่จะแสดงมีการเรียกผู้ชม ด้วยการเล่นสันทนาการกลุ่ม มีการ "เตรียมเสียง" ที่สามารถทำให้ผู้ชม สนใจ แล้วเข้ามาดูว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ แสดงไปได้สักพักหนึ่ง "เสียงเพลงมาร์ชโรงเรียนดังขึ้น" เป็นสัญญาณบ่งบอกว่าต้องเข้าแถวตอนพักเที่ยงแล้ว ซึ่งการที่เพลงมาร์ชาดังขึ้นมาในครั้งนี้ เป็นสัญญาณที่ถือว่าเป็นการรบกวนสมาธิของผู้แสดงเป็นอย่างมาก แล้วทำให้ไม่ได้ยินเสียงผู้แสดง สมาธิของเด็กบางคนน้อยลง ทำให้ไม่อยู่ในบท แต่ก็สามารถแสดงต่อไปได้ ด้วย ภูมิคุ้มกัน ที่ได้ฝึกมา พอหลังจากแสดงเสร็จ มีเสียงของเด็กหลายคนสะท้อนออกมาว่า "ละครเรื่องนี้สนุก สนาน" แต่เนื่องด้วยเสียงรบกวนที่เกิดขึ้นทำให้ผู้แสดงต้องมานั่งทบทวนตนเอง สัก พักหนึ่ง แล้วตัดสินใจร่วมกันว่าจะแสดงอีกครั้ง โดยในครั้งนี้จะทำให้ดีที่สุด แล้วหลังจากนั้นเอง ละครเร่รอบที่สองก็เริ่มขึ้นโดยในการเร่ครั้งที่สองนี้ มีผู้ชมการแสดงคือ กลุ่มเด็ก ม.๓ ที่เข้ามาชม โดยทีในครั้งนี้ฮักนะเชียงยืนทำได้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะด้วยมองเห็นความพลาดของตนเองจึงนำมาซึ่งการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

พอหลังจากแสดงเสร็จในรอบที่สองแล้วนั้น มีเสียงจากผู้ชมซึ่งเป็นพี่ๆบอกว่า "ท่ายังไม่สวยเท่าไร" คำกล่าวนี้องค์จึงนำมาซึ่งการปรับเพื่อความเหมาะสมอีกครั้ง โดยในครั้งนี้เป็นการปรับฉากจบให้ลงตัวกับบริบทของละคร ซึ่งก็ซ้อมกันอีกหลายครั้ง ในช่วงบ่ายของวันนั้นเอง เพราะช่วงค่ำจะได้ไปเฝ้าที่ชุมชนกลุ่มเป้าหมายของอักษะเชียงยืน ซ้อมกันไป ค่อยกันไป จนได้ฉากสุดท้าย คือ ชาวบ้านมีความสุขกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ มีความสุขกับผลผลิตการเกษตร มีความสุขกับชีวิตของตนเอง จึงได้มาซึ่งละคร เรื่อง วิถีอินทรีย์สารที่หลังจากออกสู่โรงเรียนแล้ว ก็พร้อมออกสู่ชุมชน เพื่อความเหมาะสมกับชาวบ้านมากที่สุด

ออกเร่สู่ชุมชน โดยในการออกเร่สู่ชุมชนในครั้งนี้ ถือว่าเป็นละครเรื่องที่สองที่อักษะเชียงยืนทำการ

แสดงออกสู่ชุมชนเป้าหมาย โดยที่ในครั้งแรกนั้น ออกแสดงเมื่อครั้งกิจกรรมปลูกรักษบ้านเกิดซึ่งเป็นเวทีคืนข้อมูลให้กับชาว บ้านในชุมชน พออักษะเชียงยืนเดินทางมาถึงชุมชนในช่วงเวลาบ่ายสามโมงกว่าๆ ก่อนที่จะมีการแสดงในช่วงเวลา ห้าโมงเย็น ก็มีการเดินออกเชิญชวนชาวบ้าน คนเฒ่าคนแก่ และเด็กๆให้ออกมาชมละครของอักษะเชียงยืน ด้วยเด็กในชุมชนและเด็กที่มีอัตราศัยดี พอถึงเวลาห้าโมงก็ถึงครา เร่ละคร แต่ในช่วงห้าโมงนี้ ผู้ปกครองยังมาน้อยอยู่ ส่วนใหญ่ก็เป็นเด็กในระดับประถมศึกษา และมัธยมต้น ซึ่งอักษะเชียงยืน ตัดสินใจที่จะแสดงให้เด็กๆได้ชมก่อน ซึ่งเมื่อแสดงให้เด็กๆได้ชมก่อนนั้นถือเป็นการดีอีกวิธีทางที่จะดึงความสนใจในระยะเริ่มต้น ให้ผู้คนเข้ามาชมมากยิ่งขึ้น พอละครรอบแรกในชุมชนจบลงไปแล้วนั้น ชาวบ้านเริ่มเข้ามาเรื่อยๆ จนถึงคราที่จะแสดงในรอบที่สองซึ่งรอบนี้เน้นที่ชาวบ้านเป็นส่วนหลัก ซึ่งพอแสดงในรอบสองไปได้สักระยะ มีเสียงของชาวบ้านพูดในเชิงว่า "เด็กพูดไม่เหมาะสม" เมื่อละครในรอบที่สองนี้เล่นจบลงไปแล้วจึงต้องมีการคุยกันในขณะที่ทำงานกันใหญ่ ซึ่งคำพูดนั้นต้องการการการปรับปรุงโดยเร็ว เพื่อที่จะได้แสดงในรอบที่สามที่กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผู้ปกครองของเด็กโดยตรง เมื่อมีการพูดคุยกันสักระยะก็มีการปรับปรุงละครเกิดขึ้นเมื่อเวลาว่างเลยมาถึงการเร่ในรอบที่สาม ซึ่งก็หากจากรอบที่สองไม่นานรอบที่สามเริ่มขึ้นด้วยจำนวนของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมาสมควร จึงเริ่มขึ้น โดยรอบนี้ สิ่งที่ได้ปรับปรุงไป อักษะเชียงยืนมีการนำมาใช้ ทุกคนแสดงได้สมบทบาทมากยิ่งขึ้น ทำให้ถึงแม้ว่าชาวบ้านบางคนจะได้ดูทั้งสามรอบแล้วยังมีเสียงหัวเราะ ออกมาให้เห็น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวบ้านรู้สึกเข้าถึงละคร เพราะนักแสดงเข้าถึงละคร เมื่อจบการเร่ในรอบสุดท้ายของชุมชนแล้วนั้น พี่เลี้ยงฝึกหัดได้ถามชาวบ้านว่า "พอ แม่ เห็นเด็กคนไหนที่แสดงสมบทบาทมากที่สุดครับ" ผู้ปกครองตอบว่า "แม่ผู้ใหญ่วที่สมบทบาทมากที่สุด" เพราะแม่ผู้ใหญ่ แสดงโดย "เบงค์" ซึ่งเบงค์เป็นสมาชิกอีกคนหนึ่งของอักษะเชียงยืนที่ผ่านเวทีมากมาย โดยเฉพาะการแสดงตลก ทำให้เบงค์สามารถเรียกเสียงหัวเราะจากผู้ชมได้มากที่สุด ...

หลังจากที่เรละครจบลง ทำให้เด็กๆ รู้สึกว่าตนเองเหนื่อยเพราะวันนี้ทั้งวันนั้น เรละครมาแล้วทั้งหมด ๕ รอบ ซึ่งเรสอรอบในโรงเรียน และเรอีกสามรอบในชุมชนแล้วในรอบที่ซ้อมก็ยังมีอีกหลายรอบตลอดทั้งวัน แต่พลังของฮักนะเซียงยีนนั้น เป็นพลังของเด็ก จึงทำให้เด็กทำได้อย่างเต็มที่ รู้จักยอมรับและปรับตัว ไม่ยึดตัวตน ซึ่งหลังจากเรละครเสร็จมีการคุยงานกันหลังทำว่าในรอบแรกกับรอบสุดท้ายนั้นความรู้สึกของเราเป็นอย่างไร ซึ่งเด็กหลายคนสะท้อนออกมาว่า ในครั้งแรกนั้น รู้สึกตื่นเต้น แต่พอได้แสดงมาเรื่อยๆ นั้น ความรู้สึกตื่นเต้นเหล่านั้นก็หมดไปเรื่อยๆ จนทำให้มาถึงรอบสุดท้ายแสดงออกมาได้อย่างเต็มที่ เด็กนอกชุมชนสะท้อนว่า แสดงอยู่ที่โรงเรียนรู้สึกตื่นเต้นน้อยกว่าแสดงอยู่ที่ชุมชน แต่เด็กชุมชนกลับสะท้อนว่าแสดงอยู่ที่โรงเรียนมีความรู้สึกตื่นเต้น มากกว่า อยู่ที่ชุมชนของตนเอง

ถามต่อไปอีกว่าวันนี้เราได้อะไร? เด็กหลายคนสะท้อนออกมาว่า ได้เรียนรู้ว่าการซ้อมเป็นสิ่งสำคัญ และหลายคนสะท้อนว่าได้เรียนรู้การปกครองสมาธิ เรียนรู้ทักษะการละคร

ถามต่อไปอีกว่าวันนี้เราประทับใจอะไร? ซึ่งเด็กหลายคนสะท้อนออกมาว่า ประทับใจกลุ่ม ประทับใจการทำงานเป็นทีม แล้วอีกหลายคนบอกว่า ประทับใจเพื่อนๆ ประทับใจตนเองที่ทำได้

ถามต่อไปอีกว่าวันนี้เราพลาดตรงไหน? แล้วจะปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่พลาดในวันนี้เพื่อการพัฒนาต่อในวันข้างหน้า อย่างไร เด็กหลายคนสะท้อนว่า วันนี้พลาดตรงที่ลืมบทบ้างในบางครั้งแล้วจะพยายามแก้ไขด้วยการเตือนความจำ ของตนเองให้มากขึ้น เด็กบางคนสะท้อนว่าวันนี้พลาดตรงที่ตนเองไม่มีสมาธิซึ่งจะพยายามทำให้ตนเอง มีสมาธิต่อไป แล้วในอีกบางคนสะท้อนว่าวันนี้พลาดตรงที่ตนเองยังมีความเขินอายอยู่ ซึ่งจะพยายามทำให้ตนเองได้เชื่อจริงๆ ได้แสดงด้วยความเชื่อจริงๆ ในการเร่ครั้งต่อไป

สิ่งที่เรียนรู้ที่สำคัญ

1. การซ้อมนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญจริงๆ ที่จะสามารถช่วยให้มีความเชื่อมากยิ่งขึ้น มีจินตนาการมากยิ่งขึ้น และมีสมาธิมากยิ่งขึ้น ในรอบแรกๆ นั้นมีการตื่นเต้นเป็นธรรมดา แต่พอได้แสดงในรอบต่อๆ ไปจะทำให้ผู้แสดงเองมีความมั่นใจยิ่งขึ้นในบทบาทของตนเองที่ได้รับ
2. การแสดงในชุมชนของตนเองเป็นสิ่งที่รู้สึกตื่นเต้นน้อยมากเพราะเป็นชุมชนของตนเองที่อยู่ในทุกๆ วันแสดงในเห็นอีกมุมหนึ่งว่าเมื่อแสดงออกในพื้นที่ของตนเองแล้วนั้นจะทำให้กล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น
3. ขณะเล่นนั้น การฟังเสียงของชาวบ้านเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะเป็นสิ่งที่สำคัญในการปรับปรุงละครโดยที่เสียงของชาวบ้านนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเพราะ ชาวบ้านเป็นกลุ่มเป้าหมาย เมื่อรู้สึกไม่เหมาะสมทำให้ใจเริ่มหนีออกจากละคร แต่เมื่อละครมีความเหมาะสมแล้วนั้น ทำให้ใจเข้าไปอยู่ในละคร
4. เด็กในชุมชนสามารถเรียกความสนใจให้กับผู้ใหญ่ในชุมชนได้มากพอสมควร เพราะรู้จักคุ้นเคยกับผู้หลักผู้ใหญ่เป็นอย่างดี ประกอบด้วยความคุ้นเคยเป็นลูกเป็นหลาน

...ละครเร่เรื่อง "วิถีอินทรี" จบลงแล้วครับ... ขอขอบคุณครับที่รับชม...

เทศกาลละครเมืองคาม

ซ้อมๆ ละครเร่ต้องซ้อมๆ ซ้อมแล้วก็วิจารณ์ วิจารณ์แล้วก็ซ้อม คอย check และ Do อยู่เป็นวงจรของละครเร่ หลังจากที่ได้ซ้อมซ้อมอยู่เป็นเวลานานนับสองเดือนแล้วได้ลงชุมชนนับเป็นเวลาหลายครั้ง มีการปรับบทใหม่อยู่ตลอดเพื่อให้ความเหมาะสม ถ้าลองนึกย้อนมองดูจริงๆ แล้วนั้น ละครเร่เรื่องวิถีอินทรีก็มีประวัติอันยาวนานร่วมสองเดือนที่ได้ซ้อมกัน ในครั้งแรกๆ มองว่าจะสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว แล้วก็จัดเน้นย้ำไปที่การจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์เมล็ดพันธุ์ในชุมชนให้เกิดขึ้น พอเอาไปเอามา คิดไปคิดมา ก็มาเน้นที่เกษตรปลอดภัย กลายมาเป็นละครเร่เรื่องวิถีอินทรีในที่สุด พี่มมส.และพี่กลุ่มมะขามป้อมมาช่วยดูให้ มีแกนนำมาถ่ายทอดจนเกิดเป็นละครเรื่องนี้ขึ้นมา งานในวันนี้เป็นงานที่จะนำผลผลิตของหลายๆกลุ่มออกมาแสดงให้ผู้คน มาแสดงให้สังคมภายนอกได้เรียนรู้ไปพร้อมกัน งานเทศกาลละครเมืองคามาครั้งนี้จัดขึ้น วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มาถึงงานในวันนี้ นอกจากที่ฮักกะเชียงยืนจะมาแสดงทั้งกลุ่มแล้วยังมีท่านผู้ชม ซึ่งเป็นเพื่อนๆ ในชุมชนของชุมชนเป้าหมายมาร่วมด้วย ด้วยการออกไปเชิญชวนตามความสมัครใจ เดินทางมาด้วยรถของโรงเรียน ทั้งผู้ชม และฮักกะเชียงยืนมาถึง มมส.ในเวลาประมาณสี่โมงเย็น ก่อนที่จะออกไปแสดงจริงในครั้งนี้มีการซ้อมกันเล็กๆ อีกครั้ง เพราะจะมีการปรับบทใหม่ เพิ่มฉากใหม่ที่ซ้อมกันยังไม่ลงตัวมากนัก มาซ้อมกันในช่วงเวลาแรกๆ ที่เดินทางมาถึง เพราะช่วงเวลานี้เด็กไม่มีเวลาเพราะเป็นฤดูกาลของการผสมพันธ์แตง วันนี้ถามเด็กหลายๆคนว่าพร้อมกันหรือยัง เขาบอกว่า "พร้อมครับ"

และแล้วก็ถึงเวลาที่ต้องแสดง ถึงเวลาที่ต้องแสดงความสามารถออกสู่สังคมหลังจากที่เราซ้อมกันมาเป็นเวลานาน หลายๆกลุ่มแสดงออกมาได้ดี พอมาถึงฮักกะเชียงยืน ก็ขึ้นไปแสดงตามลำดับ ในช่วงเวลาที่แสดงอยู่นั้น กระผมเองซึ่งผู้หลังเวทีรู้สึกว่าการแสดงออกมาได้ดีทีเดียว เสียงได้ยินชัดเจน มีการลิ้มบทกัน แต่ก็สามารถ "เล่นสด" ต่อไปได้ แสดงว่า อาจเป็นผลมาจากการฝึกซ้อมเยอะ ทำให้รู้แนวทางการพูด รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า พอแสดงเสร็จ ก็ถึงช่วงเวลาแห่งการประกาศผล ผลที่ออกมา คือ เราได้รางวัลชนะเลิศยอดเยี่ยม ซึ่งถือว่าเป็นกำลังใจอีกชั้นของทุกคน ในการทำงานต่อไป ได้รับรางวัลที่มอบโดยพี่น้อง โดยก่อนมอบพี่น้องบอกว่า กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่พยายามมาก ซ้อมอยู่หลายครั้งมาก ขอให้ทำต่อไปนะ ... หลังจากลงเวทีแล้วก็มานั่งดูเวทีเสวนา

จากที่ได้แสดงละครของในระดับมัธยมได้เสร็จสิ้นลงแล้ว เวทีต่อมาเป็นเวทีของการเสวนาความรู้ การเรียนรู้ในเรื่องของละคร ซึ่งในครั้งนี้กระผมเองก็ได้รับเกียรติ เป็นอย่างสูงที่ได้ขึ้นร่วมเสวนาในครั้งนี้ รู้สึกตื่นเต้นเล็กน้อย ใจความสำคัญแห่งการเสวนาพูดในเรื่องของ การละครจะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ การละครสามารถนำมาเข้าได้กับการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 ได้ ละครเป็น การเรียนรู้อยู่บนสภาพปัญหา แล้วสามารถเรียนรู้อยู่บนฐานของงาน ของโครงการได้ ทำให้สามารถเข้าได้กับการเรียนรู้ในยุคนี้ 5 ฉากของละครสามารถเข้าได้กับรายวิชาที่สอน IS ได้พอดี ภาพแรกก็เหมือนกันสภาพปัญหาทั่วไป ภาพที่สองก็เหมือนกับความขัดแย้ง ปัญหานี้เกิดขึ้นได้อย่างไร ภาพที่สามเป็นแล้วจะส่งผลอย่างไรต่อใคร ต่ออะไร ภาพที่สี่เป็นวิธีการแก้ไขหรือวิธีการดำเนินงาน ส่วนภาพที่ห้าเป็นความฝันหรือจากที่เราจะแก้ไขปัญหาแล้วนั้นเราอยากให้เกิดอะไรในทางที่ดีขึ้นกับปัญหา หรืออยากให้ชุมชนดีขึ้นอย่างไรหรืออาจเปรียบเป็นเป้าหมายที่เป็นความฝันที่อยากได้ภูเขาไปให้ถึง แล้วละครยังเป็นการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนได้คิดเป็นได้วิเคราะห์เป็นด้วยตนเอง ยังทำให้รู้จักกับตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งการรู้จักกับตนเองนี่เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้เขาเรียนแล้วทำงานอย่างมีความสุข ละครยังทำให้ได้เรียนรู้ สมบัติของตน จินตนาการของตน และความเชื่อของตน แล้วยังทำให้ผู้คนได้มองดูตัวตนของตนเองซึ่งเป็นผลจากการละครเร่ ที่เร่ออกสู่ชุมชน

ละครเมืองคามาเปรียบเหมือน เราเป็นมด มดที่จะคอยช่วยกันให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ทุกๆกลุ่มที่มาแสดงร่วมกันล้วนมีประสบการณ์มาแล้วทั้งสิ้น ประสบการณ์ละครในครั้งนี้เป็นปีแรก แต่ไม่ใช่ปีที่

สิ้นสุด การละครเร่เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ดี เป็นเครื่องมือที่จะให้ชุมชนได้ย้อนมองดูตนเอง ปีนี้เป็นปีแรกแห่งก้าวเดิน เป็นปีแรกที่มาดกำลังสร้างรัง การเรียนรู้คู่กับการละครยังคงอยู่ต่อไปเคียงคู่สังคมที่เปลี่ยนแปลง ความประทับใจในครั้งนี้ประทับใจที่พี่ๆ ที่เป็นกรรมการแต่งตัวแบบเด็ก แล้วเล่นแบบเด็กๆ ทำให้รู้สึกว่าคุณกรรมการเป็นเพียงท่านผู้ชมเพียงเท่านั้น ลดช่องว่างระหว่างผู้แสดงและกรรมการไปโดยปริยาย แล้วยังประทับใจในความเป็นกันเอง ของพี่ๆ ทุกคนไม่ว่าจะเป็นพิธีกร พี่ๆ มมส. ละครเมืองคามเป็นงานที่มองดูแล้วอบอุ่น น่าเรียนรู้ คู่กับละคร.

ละครเร่ กับการเรียนรู้ที่ "พอดิ"

<http://www.gotoknow.org/posts/562070>

ละครเร่ในมุมมองของกระผมเอง นับได้ว่าเป็นอีก ศาสตร์หนึ่ง ที่เป็นส่วนหนึ่ง ของการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ที่พอดิ ซึ่งนอกจากที่โครงการที่เด็กได้ทำแล้วเกิดการเรียนรู้ในบ้านเกิดของตนเองพร้อมกับการที่จะแก้ไขปัญหาหรือเรียกว่าการเรียนรู้อยู่บนสภาพปัญหาแล้วนั้น การละครเร่ยังเป็นอีกศาสตร์หนึ่งที่เป็นอีกทางเลือกในการพัฒนาความคิดของเด็กให้ก้าวหน้า พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดจะอยู่ตลอดเวลา นับได้ว่าก็เป็น (PBL) เช่นเดียวกับโครงการ เพราะศาสตร์ของละครเร่เป็นกระบวนการกลุ่มที่ต้องใช้ทักษะมากมายที่เข้ามาเกี่ยวข้อง อาทิ สมาธิ ความเชื่อ จินตนาการ ความรู้ที่ศึกษา การเขียนบท ละคร การกำกับบทละคร การดูว่าภาพที่สื่อออกมาชัดเจนหรือไม่ การยอมรับคำวิจารณ์แล้วไปปรับปรุงแก้ไข แล้วที่สำคัญมีเป้าหมาย คือ การเชิญชวนให้กลุ่มเป้าหมายได้มองดูบนตนเองในประเด็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นหรือเป็นการลงสู่ชุมชนจริงๆ เพื่อแก้ไขปัญหาจริงๆ ในแบบของการใช้ความค่อยเป็นค่อยไป พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงผู้คนให้ไปในทางที่ดี

การเรียนรู้แบบละครเร่เป็นการเรียนรู้บนสภาพปัญหา เช่นเดียวกันกับโครงการที่เราให้เด็กๆ ได้ทำ ทักษะของละครเร่ยังย้ำเตือนให้ผู้แสดงกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้นไปอีก มีการฝึกคิดเป็นภาพ ให้เห็นเด่นชัดเป็นภาพอย่างชัดเจน แต่การที่จะเห็นซึ่งภาพในแต่ละฉากนั้นต้องใช้กระบวนการกลุ่มเข้าร่วมด้วยช่วยกัน ในระหว่างที่กำลังจัดตำแหน่ง การคุยกันย่อมเกิดขึ้น การถกประเด็นกันย่อมเกิดขึ้น เพราะการละครเร่ต้องเป็นการสื่อสารเป็นสิ่งหลัก "ไม่นั้นจะมองภาพไม่ออกและไม่เข้าใจกัน" ถกประเด็นกันก็เพื่อที่จะสื่อสารเป็นคนแสดง เป็นสิ่งต่างๆ ออกมาให้ผู้ชมได้เข้าใจชัดเจนว่าสิ่งนั้นคืออะไร การละครเร่เน้นย้ำความเชื่อ จินตนาการ และสมาธิ มีกระบวนการคิดหลักๆ ในการเขียนเรื่องละคร 1 เรื่องขึ้นมา คือ 5 ภาพ (แต่การที่จะได้มาซึ่ง 5 ภาพนั้นเราต้องศึกษาก่อนเป็นสิ่งแรก) อันได้แก่

การศึกษางาน เป็นการศึกษารื่องราวของกลุ่มเป้าหมายของเรา หรือตำนาน หรือ นิทานนั้นอย่างลึกซึ้ง เพื่อที่จะนำมาเขียนเป็น 5 ภาพของละครได้ แล้วเมื่อได้ข้อมูลของเราแล้ว ก็ต้องมานั่งคุยกันในเรื่องราว เรื่องใน 5 ภาพของเราด้วยการระดมสมอง กระบวนการกลุ่ม

ภาพที่ 1 คือ ภาพของจุดเริ่มต้นของละคร ซึ่งจุดเริ่มต้นนี้ก็เหมือนกับจุดเริ่มต้นทั่วไป ตามเรื่องที่เราจะทำขึ้นมา อาจเปรียบได้กับ สภาพปัญหาทั่วไปของโครงการที่เราจะทำ ว่าเป็นความเป็นมาอย่างไร แต่ก่อนเป็นอย่างไร ที่มานั้นมาอย่างไร มีหลักการหรือทฤษฎีอะไรที่เป็นจุดเริ่มต้นทำให้เกิดเรื่องราว

ภาพที่ 2 คือ ความขัดแย้งของเรื่อง หรือปมของเรื่อง เป็นความต่อเนื่องมาจากภาพแรก ที่ภาพแรกเป็น สภาพปัญหาทั่วไป หรือแต่เดิมของเราเป็นอย่างไร ภาพที่สองนี้ชวนเรามานั่งคิดว่า "มันเกิดอะไรขึ้น" ที่ทำให้ ปัจจุบันเราเปลี่ยนแปลงไป ทั้งๆที่เราเคยทำเช่นนี้เมื่อก่อนแล้วเรามีความสุข แล้วทำไมเมื่อเราได้ทำสิ่งนั้นใน เวลานี้แล้วเราไม่มีความสุข หรือจุดที่เป็นปัญหาของเรานั้นคืออะไร ปัญหาที่เกิดขึ้นของสังคมเรานั้นคืออะไร เกิดมาได้อย่างไร (ทำให้ต้องนึกย้อนดูอีกครั้งแล้วอาจศึกษาเข้าอีกรอบหรือหลายรอบก็เป็นได้)

ภาพที่ 3 คือ ผลที่เกิดขึ้น ภาพนี้จะให้แนวคิดในการมองโลกกว้างว่า สิ่งที่เป็นปัญหานั้นจะส่งผลกระทบ ในทั้งด้านดี และด้านเสียอย่างไร ต่อใคร แล้วเขาเป็นอย่างไร ซึ่งเปรียบได้กับผลแห่งพฤติกรรมขอเราเป็น อย่างไร ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม หรือด้านจิตใจ เป็นการมองว่า ปัญหา ที่เกิดขึ้นนั้นจะส่งผลกระทบ อย่างไรได้บ้าง เพื่อที่จะนำไปสู่วิธีการในการแก้ไขปัญหา

ภาพที่ 4 คือ วิธีการแก้ไข ซึ่งเปรียบได้กับ การแนะนำกลุ่มเป้าหมายของเรา ให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ดี แต่ต้องตั้งอยู่บนฐานของความจริงที่สามารถทำได้ เปรียบได้กับการดำเนินงานของเราว่าจะทำอย่างไรที่จะทำ ให้เกิดภาพฝันของเราที่อยากให้ปัญหานั้นดีขึ้น วิธีการแก้ปัญหานี้นอกจากที่เราจะไปพบเพื่อนกลุ่มเป้าหมายแล้ว อาจตั้งอยู่บนสิ่งที่เราจะไปช่วยกลุ่มเป้าหมายจริงๆก็สามารถทำได้ตามความเหมาะสม ตามความคิดของเรา ที่ มองว่าเหมาะสม

ภาพที่ 5 คือภาพฝันที่อยากจะให้เกิดขึ้น เป็นความหวังสูงสุดหรือผลที่คาดว่าจะได้รับ เป็นเป้าหมายที่ อยากรู้ สิ่งนั้นๆ ปัญหานั้นๆดีขึ้นมา ด้วยแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหามาของเราเอง สิ่งที่เราอยากเห็นเมื่อเราได้แก้ไข ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับศักยภาพของเรา อาจใช้สิ่งที่เราจะไปทำให้กลุ่มเป้าหมายดีขึ้น ใช้ภาพที่เห็น ว่าจะจะเป็นผลแห่งการพัฒนาหากเขาได้ปรับแนวคิดออกมาให้เห็นเป็นภาพ

เมื่อได้ครบ 5 ฉากแล้วสิ่งสำคัญที่จะต้องทำต่อไป คือ การเขียนบท ซึ่งในการเขียนบทนี้ มีการถก ประเด็นกันด้วยกระบวนการกลุ่ม ตั้งแต่เริ่มเขียน แล้วมานั่งคุยกันอีกครั้งก็ต้องคิดอีกว่า มีความเหมาะสม หรือไม่ รุนแรงไปหรือไม่ จากนั้นไม่นาน "ถ้าคุยกันมากเกินไปจะไม่เห็นภาพ" ก็ต้อง ทำทันที เพราะจะได้ มองเห็นภาพกันทุกคน การทำเห็นเห็นภาพนี้เองเป็นการลุกขึ้นแสดงลงดูเลย แล้วมาคุยกันอีกที ว่าเหมาะสม หรือไม่ ฉากสมดุหรือไม่ แล้วต้องซ้อมกันไปทีละฉาก คุยกันไปทีละฉาก แล้วนำมารวมกันเป็นละคร 1 เรื่อง วิธีการเดียวที่จะทำให้ละครออกมาดี คือ การวิจารณ์ เมื่อมีการวิจารณ์แล้วนั้น การยอมรับและปรับตัว หรือความยืดหยุ่นก็เกิดขึ้น ในตัวของนักแสดง

การละครเร่ เป็นกระบวนการกลุ่มที่มีทั้ง การคุยงานกันก่อนทำ ขณะทำ และหลังทำอย่างครบถ้วน มี การมองดูภาพที่เราอยากจะทำจะชัดเจนหรือไม่ เป็นการเรียนรู้ทั้งข้อมูลและทักษะการใช้ร่างกายรวมถึง การใช้สมอง ในการเชื่อมโยงระหว่างตำนานกับปัญหาของเราเอง เชื่อมโยงในการเล่นธาตุประกอบให้เนื้อของ ละครมีความสนุก มีการใช้จินตนาการที่เป็นตัวตนของเราเอง เน้นย้ำความมั่นใจความเชื่อในตนเองให้เพิ่มขึ้น เน้นย้ำสมาธิที่สามารถปรับใช้ได้กับงานทุกอย่างทำให้ง่ายขึ้น แล้วสิ่งสำคัญยังทำให้รู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น

ละครเร่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุดเหมือนกับโครงการ คือ มีการต่อยอดขึ้นไปเรื่อยๆ จากคำวิจารณ์ จากคำแนะนำ ทำให้มีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ละครเร่ไม่ได้จำกัดขอบเขตทางการคิด เป็นความคิดให้เหมาะสมกับการสื่อสาร ออกไปสู่สังคม เป็นการเปิดให้มีความคิดอิสระแต่ต้องตั้งอยู่บนฐานของความจริง 5 ภาพของละคร เป็นรูปแบบในการคิดที่เหมือนกับโครงการ ทักษะภายใน จินตนาการ ความเชื่อ สมาธิ ทำให้พัฒนาการทางด้านความคิดดีขึ้น ทำให้ได้ฝึกสมอง ทักษะภายนอก ทำให้ร่างกายมีสมรรถภาพดียิ่งขึ้น ... การเรียนรู้คู่กับละครเร่ เป็น PBL ได้เช่นเดียวกับโครงการ ...

เพลงของเรา

เพลงที่แต่งขึ้นมาจากใจของพี่เลี้ยงฝึกหัด เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะมอบให้น้องฮักนะเชียงยืน เพลงนี้อาจเป็นเพลงที่ไม่ค่อยเพราะเท่าไรนัก แต่ถ้าใช้ใจลองฟังดูอาจทำให้รู้สึกภาพได้ เพราะได้ เช่นเดียวกัน ในครั้งที่ได้เขียนขึ้นมา พี่เลี้ยงฝึกหัดเขียนขึ้นมาด้วยคำง่ายๆ คิดว่าเด็กสามารถร้องได้ แล้วจึงมาร่วมใส่คอร์ดก็มาร่วมกัน ในทำนองที่ตนเองได้คิดเอาไว้ มีเพื่อนคนหนึ่งเข้ามาช่วยโดยที่เขาเล่นก็ต้า ความเข้ากันนี้ระหว่างคำ ทำนอง กับคอร์ดก็ต้าก็อาจยากเช่นเดียวกัน นั่งฟังอยู่ประมาณ 2 ชั่วโมงถึงฟังดูเข้ากัน ... เพลงฮักนะเชียงยืนเพลงนี้นับว่าเป็นเพลงที่สองที่แต่งขึ้น โดยครั้งนี้ใช้คำง่ายๆ เข้าใจง่าย

ดินที่เราเหยียบมาในเมื่อก่อนนี้ นั้นมีสิ่งอินทรีย์ในไรนา
 ความอุดมสมบูรณ์ สัตว์ในดินเพิ่มพูน ธรรมชาติเกื้อหนุนมีความสวยงาม
 บ้านที่เราเกิดมาจบจนวันนี้ นั้นมีสิ่งเคมีมากมายหลากหลาย
 ดินขาดความสมบูรณ์ สัตว์ลดความเพิ่มพูน คนเราเองเกื้อหนุนให้ดินเสื่อมโทรม
 เราคือกลุ่มฮักนะเชียงยืน เราจะไปร่วมรักษาดิน
 เราคือกลุ่มฮักนะเชียงยืน เราจะรักษาสีเขียวตลอด.

ในเนื้อหาของเพลงอยากจะสื่อถึงว่า แต่ก่อนเราเคยทำเกษตรแบบอินทรีย์ที่เอามูลวัว มูลควายมาเป็นปุ๋ยเพื่อใส่ลงในในหลายๆฤดูกาลเกษตร ความอุดมสมบูรณ์เกิดขึ้น มีน้ำที่ปลอดภัย มีดินที่ปลอดภัย สัตว์เล็กๆในดินอาศัยอยู่ร่วมกันให้เป็นอาหารแก่ชาวนามากมาย ธรรมชาติมีความสมดุลที่สมบูรณ์ที่ไม่ว่าจะเป็นสัตว์หรือ พืช และ บ้านของเราที่เกิดขึ้นมาในทุกวันนี้แตกต่างจากเมื่อก่อนเหลือเกิน มีสารเคมีต่างๆเข้ามามากมาย มีความเจริญต่างๆเข้ามามากมาย มาใส่ลงดินแทนปุ๋ยคอกในสมัยก่อน ทำให้สารอินทรีย์ในดินลดลงเรื่อยๆ จนทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เมื่อมีสารเคมีๆสัตว์เล็กๆในดินต่างก็ต่างหนีสารเคมีออกมา หรือได้รับสารเคมี หรือ

หลายๆคนตัวเองให้ไกลจากสารเคมี เพราะคนเราเองนี่ละ ที่เป็นเหตุให้ธรรมชาติผิผิวความสมดุลเกิดขึ้น แต่เราคือ กลุ่มฮักนะเซียงยีน ที่เราจะร่วมรักษาดินที่เสื่อมโทรม เราคือกลุ่มที่จะรักษาสิ่งแวดล้อมของบ้านเกิด เมืองนอนของเราให้คงอยู่เอาไว้

เพลงนี้เป็นเพลงแทนใจที่หวังว่าจะให้น้องๆได้ร้อง ได้เล่น ร่วมกันเป็นพลัง ความเป็นดนตรี บทเพลง กับความรักบ้านเกิด เริ่มรวมกันในบ้านไต้ขึ้นแรก .

พัฒนาทักษะที่21ด้วยกระบวนการละคร (<http://www.gotoknow.org/posts/561806>)

มีหลายเทคนิคในการพัฒนาทักษะศตวรรษที่21 ให้เกิดกับเยาวชน ที่นิยมมากที่สุด การจัดการเรียนรู้บนสภาพปัญหา(PBL) เท่าที่ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้บนสภาพปัญหา(PBL) พบว่า คุณครูส่วนมากนึกใจว่า PBL มีขั้นตอนอย่างไร มีรูปแบบอย่างไรทำไมทุกขั้นตอนคิดใหม่ วิชาศิลปะ ทำได้อย่างไร คณิตศาสตร์ทำได้อย่างไร ทำชั่วโมงเดียวได้ไหม หนึ่งอาทิตย์ได้ไหม ที่สำคัญมีให้ลอกใหม่ (ฮา) ฯลฯ

กระบวนการละครเป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่เสนอให้คุณครูนำไปใช้(โดยเฉพาะในการจัดการเรียนรู้ใน รายวิชาคั่นคว่ำอิสระ) ละครกับการเรียนที่ไม่จำกัดในห้องสี่เหลี่ยม จากฉาก5ฉาก คือสาเหตุ จุดขัดแย้ง จุดจบ (ผล) จะทำอย่างไร และภาพฝันที่ต้องการ มันตอบโจทย์ทักษะศตวรรษที่21ได้แล้วค่ะ โดยไม่ต้องนั่งสอนในห้องสี่เหลี่ยม

ละครจะนำความเชื่อ(นิทานพื้นบ้าน)มาเป็นโครงเรื่อง เพราะนิทานมีเส้นเรื่องที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ มีโครงเรื่องชัดเจนอยู่แล้ว และนิทานที่ใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่นนั้นๆ จะช่วยให้เข้าใจ เรื่องนั้นได้ง่าย แล้วนำประเด็นที่ต้องการสื่อสารไปสอดแทรกไว้

แต่สำหรับพวกเรา(กลุ่มฮักนะเซียงยีน)เด็กๆ บอกว่าชีวิตจริงของพวกเขาเลยการเรียนรู้จาก ปัญหาในชีวิตพวกเขาถูกหยิบขึ้นมาถกเถียง ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นบทละคร

ฉากแรก เป็นการแสดงถึงวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ดีงามและความอุดมสมบูรณ์ของชุมชน วิถีชีวิตเริ่มเปลี่ยนเมื่อนายทุน(เกษตรระบบพันธะสัญญา)เข้ามาวิถีชีวิตเริ่มเปลี่ยนชุมชนเริ่มใช้สารเคมีในการเพาะปลูก แต่ก็มีเกษตรกรบางส่วนใช้น้ำหมัก ปุ๋ยหมัก เด็กๆต้องลงงานช่วยผู้ปกครองไม่ได้กลับบ้านนอนเต็มที่ ความร่ำรวยเริ่มเข้ามา ลูกหลานมีโทรศัพท์มือถือมีมอเตอร์ไซด์ มีรถยนต์ขับ ทำให้ต้องทำงานหนักมากขึ้นคลุกคลีกับสารเคมีมากขึ้นตามลำดับ สิ่งที่ชาวบ้านกลัวคือหนี้สินตามมา

ฉากสอง ความขัดแย้งเริ่มเกิดขึ้นเมื่อผลจากสารเคมีเริ่มปรากฏผิวหนังเป็นผดผื่นคัน เล็บดำ ชาวบ้านรู้ เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น แต่หนี้สินที่มากตามมาจึงไม่สามารถเลิกได้

ฉากสาม ผลจากการใช้สารเคมีปรากฏชัดเจน ผลการตรวจเลือด ผลการตรวจดิน อัตราการเจ็บป่วย และตายเริ่มเร็วขึ้น(50ปีเริ่มแล้ว)โรคเบาหวาน มะเร็ง มากขึ้น

ฉากสี่ จะทำอย่างไร เกษตรอินทรีย์ เป็นสิ่งที่เด็กกลุ่มนี้เสนอให้เป็นทางเลือก

ฉากห้า ภาพฝันที่ต้องการคือการให้มิตลาดเขียวเกิดขึ้น

เมื่อบทธละครเรียบร้อย พวกเขาเริ่มซ้อมและเริ่มเร่ในชุมชน ครั้งสุดท้ายแสดงที่หมู่บ้านเขาเอง พ่อ แม่ ตา ยาย มานั่งดูละครที่สะท้อนชีวิตจริงๆ ไม่ต้องบอกว่าบรรยากาศเป็นอย่างไร น้ำตาไหลกันทั้งนั้น วันที่พวกเขาแสดงรอบสุดท้ายและเปิดเวทีเสวนาโดยมีเกษตรกรอำเภอ พยาบาล นักเกษตรอินทรีย์ นักวิชาการจาก มมส. ร่วมเปิดประเด็น เป็นเวทีเสวนาที่เล็กๆผู้คนไม่มาก แต่ยิ่งใหญ่ ทรงพลัง [ที่นี่](#) , [ที่นี่](#) , [ที่นี่](#) , [ที่นี่](#) , [ที่นี่](#) , [ที่นี่](#) และ [ที่นี่](#) มาช่วยกันลุ้นว่าความภาพฝันและความฝันของพวกเขาจะเป็นจริงได้ไหม

เกิดอะไรขึ้นกับพวกเขา

- ทักษะที่ได้คือพวกเขาได้ฝึกทักษะการสื่อสาร ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ฝึกทักษะการแก้ปัญหา
 - พวกเขาได้เรียนรู้วิถีในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข บนความคิดเห็นต่าง
 - ความรู้ที่ได้ในครั้งนี้จะติดตัวไปโดยไม่วันลืม โดยที่ครูไม่ต้องบอกว่า เอาจดนะ เอาเขียนนะ
- ความรู้ที่คนเรียนอ่อนหรือเก่งได้เรียนได้เท่ากัน

คุ้มเกินกว่าที่นั้บอกรั้สอนในห้องสั้เหลั้ยม

ข้อมูลกลุ่มเยาวชนเสนอโครงการ

ชื่อกลุ่มเยาวชน : กลุ่มเยาวชน อักนะเชียงยืน

ชื่อเยาวชนผู้ติดต่อ นางสาวศิริลักษณ์ โพธิ์หล้า ตำแหน่ง ผู้ประสานงานกลุ่มเยาวชนฯ

ที่อยู่: 104 หมู่ 13 บ้านหนองโป่ง ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม 44160

โทรศัพท์ 089-4216004 อีเมลล์ : Sirilux12345@hotmail.com Facebook : Sirilux Love Om Phola

รายชื่อแกนนำเยาวชนที่รับผิดชอบโครงการและสมาชิก

1. นายธีระวุฒิ ศรีมังคละ (แสน) ประธาน
2. นายกฤษฎา นาซอน (แซม) รองประธาน
3. นายพงศ์กร ดวงสุฤทธิ์ (เกมส์) รองประธาน
4. นางสาวศิริลักษณ์ โพธิ์หล้า(ส้ม) ผู้ประสานงาน
5. นางสาววรรณรุณี ช่างไชย(เค็ท) ผู้ประสานงาน
6. นายธนุฤทธิ์ ศรีนันทะ(ต๊อง) เอกสาร
7. นายดำรงค์ แสงตารัตน์(ขุน) เอกสาร
8. นางสาวพรไพรินทร์ หีบแก้ว (แอน) เลขานุการ
9. นายศราวุธ ศิริวัง (ก๊อดน้อย) ผู้ช่วยเลขานุการ
10. นางสาวปิยะนารถ ชินแสน (ป๊อป) เหม่ญญิก
11. นางสาวชนิดา เอี่ยมใส (ต๊ัก) ผู้ช่วยเหม่ญญิก
12. นางสาววิลาสินี อัจฉฤทธิ์ (กิ๊ก) ปฎิคม
13. นายประสิทธิ์ สีแวงนอก(แบงค์) ปฎิคม
14. นายอนุชา ฆ้องแก้ว (เอ้ม) ถ่ายภาพ
15. นายเกียรติพล พลศิริ (ก๊อดใหญ่) นันทนาการ

พี่เลี้ยงโครงการ

นางเพ็ญศรี ใจกล้า ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
 359 หมู่ 5 บ้านเชียงยืน ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม 44160
 โทรศัพท์: 081-9744701 อีเมล: ppppp3590@hotmail.com ,pensri.pj@gmail.com
 Facebook : www.facebook.com/pensrijaikla

รายงานการดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะศตวรรษที่21
 โครงการเยาวชนนักการละครสะท้อนปัญญา

กลุ่มฮักนะเชียงใหม่
สนับสนุนโดยกลุ่มละครเมืองคาม/มะขามป้อม/สส.
โรงเรียนเชียงใหม่พิทยาคม อำเภอเชียงใหม่
จังหวัดมหาสารคาม

